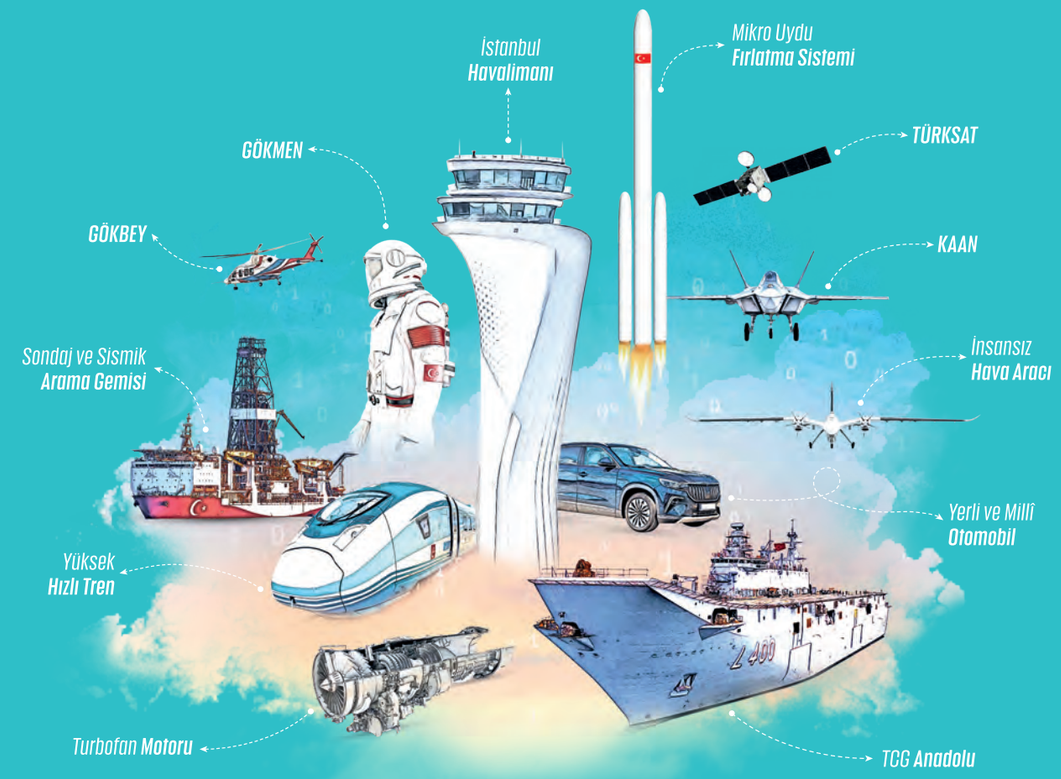
Bu kitaba sığmayan daha neler var!

eba
www.eba.gov.tr

Karekodu okut, bu kitapla ilgili EBA içeriklerine ulaş!

Teknoloji Yolculuğumuz

BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.

ISBN: 978-975-11-6975-4

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşıması Zorunlu Değildir.

MODA TASARIM TEKNOLOJİLERİ ALANI

ABİYE GİYSİ ÜRETİMİ

11-12

DERS MATERYALİ

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

ABİYE GİYSİ ÜRETİMİ

MODA
TASARIM TEKNOLOJİLERİ ALANI

11-12
DERS MATERYALİ

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

MODA TASARIM TEKNOLOJİLERİ ALANI

ABİYE GİYSİ ÜRETİMİ

11-12

DERS MATERYALİ

YAZARLAR

Ahmet Yaşar YASAVBULAT
İsmail GÜNDÜZ
Nazmiye BATMAN
Niyazi IŞIK

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI 8316
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ 2208

Her hakkı saklıdır. Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Ders materyalinin metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir suretle alınıp yayımlanamaz.

HAZIRLAYANLAR

Dil Uzmanı: Feray AĞCA
Program Geliştirme Uzmanı: Nurgul KORTAN ELMAZ
Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı: Neslihan KOSER
Rehberlik ve Gelişim Uzmanı: Yeliz GENÇTAV
Grafik Tasarım Uzmanı: Şelda ÜLKÜSOY

ISBN: 978-975-11-6975-4

Millî Eğitim Bakanlığının 24.12.2020 gün ve 18433886 sayılı oluru ile
Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce ders materyali olarak hazırlanmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın,

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

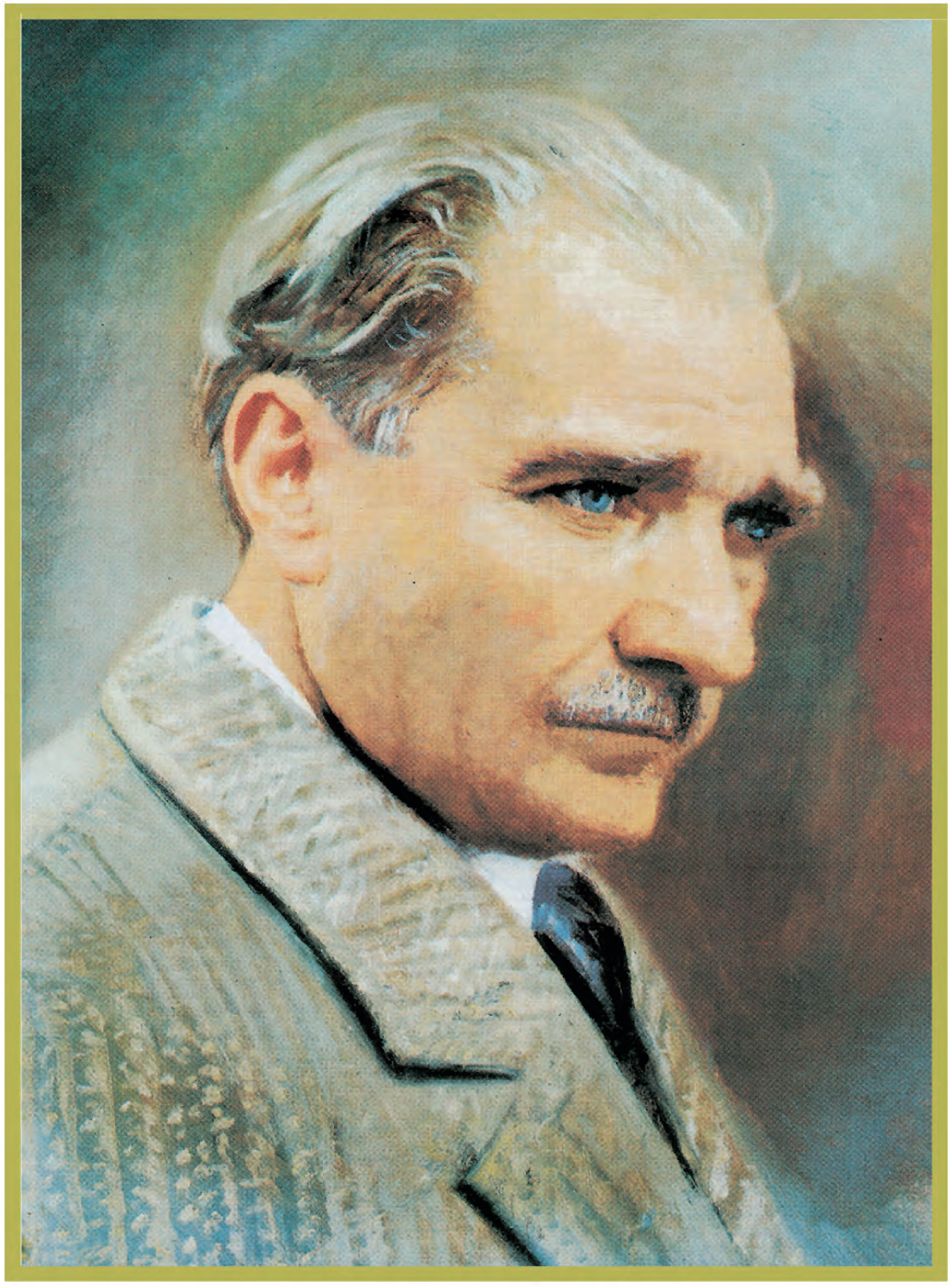
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1. ABİYE ELBİSE KALIBI 14
1.1. ABİYE ELBİSE MODEL TASARIMI..... 15
1.1.1. Tasarımla İlgili Temel Kavramlar 15
1.1.2. Abiye Elbise Tasarım Süreci 16
1.1.3. Özgün Abiye Elbise Tasarımı 19
1.2. GİYSİ İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ BEDEN ÜZERİNDEN ALMA / STANDART ÖLÇÜ TABLOSUNU KULLANMA 20
1.2.1. Giysi İçin Gerekli Ölçüleri Belirleme 21
1.2.2. Standart Ölçü Tablosundan Gerekli Ölçülerin Alınması İşlemleri 22
1.3. BİÇKİ YA DA DRAPAJ YÖNTEMİYLE ABİYE ELBİSE KALIBI HAZIRLAMA 25
1.3.1. Model Analizi 26
1.3.2. Abiye Elbise Kalıbını Biçki Sistemiyle Hazırlama 28
1.3.3. Abiye Elbise Kalıp Provası Yapma 43
1.3.4. Abiye Elbise Kalıbı Düzeltme İşlemlerini Yapma 44
1.3.5. Abiye Elbise Kalıbı Kesime Hazırlık İşlemleri 45
1.4. ABİYE ELBİSE ANA VE YARDIMCI MALZEME HESABI 47
1.4.1. Abiye Elbise Ana ve Yardımcı Malzemeleri 47
1.4.2. Abiye Elbise Ana ve Yardımcı Malzeme Hesabı 48
2. ABİYE ELBİSE DİKİMİ 56
2.1. ABİYE ELBİSE KESİMİ 57
2.1.1. Kumaşı ve Yardımcı Malzemeleri Kesime Hazırlama İşlemleri 58
2.1.2. Abiye Elbise Kumaşı ve Yardımcı Malzemelerin Kesimi 59
2.2. ABİYE ELBİSE PROVASI 68
2.2.1. Kişiyi ve Prova Ortamını Hazırlama 68
2.2.2. Abiye Elbise Provası 69
2.2.3.Kumaş Cinsine Uygun Karşılaştırma Teknikleri 72
2.3. ABİYE ELBİSE DİKİMİ VE SÜSLEMESİ 76
2.3.1. Abiye Elbiseyi 2. Provaya Hazırlama İşlemleri 76
2.3.2. Abiye Elbise Dikim Öncesi Süsleme İşlemleri 78
2.3.3. Abiye Elbise 2. Provası 78
2.3.4. Abiye Elbise Dikimi 80
2.3.5. Abiye Elbise Dikim Sonrası Süsleme İşlemleri 86
2.4. ABİYE ELBİSE SON ÜTÜ VE SON KONTROLÜ 88
2.4.1. Abiye Elbise Son Ütüsü 88
2.4.2. Abiye Elbise Son Kontrolü 89
CEVAP ANAHTARI 94
KAYNAKÇA 95

DERS MATERYALİNİN TANITIMI

Birim adını gösterir.

Birim içinde yer alan konuları gösterir.

Öğrenme biriminde ne öğreneceğimizi özetleyen bölüm

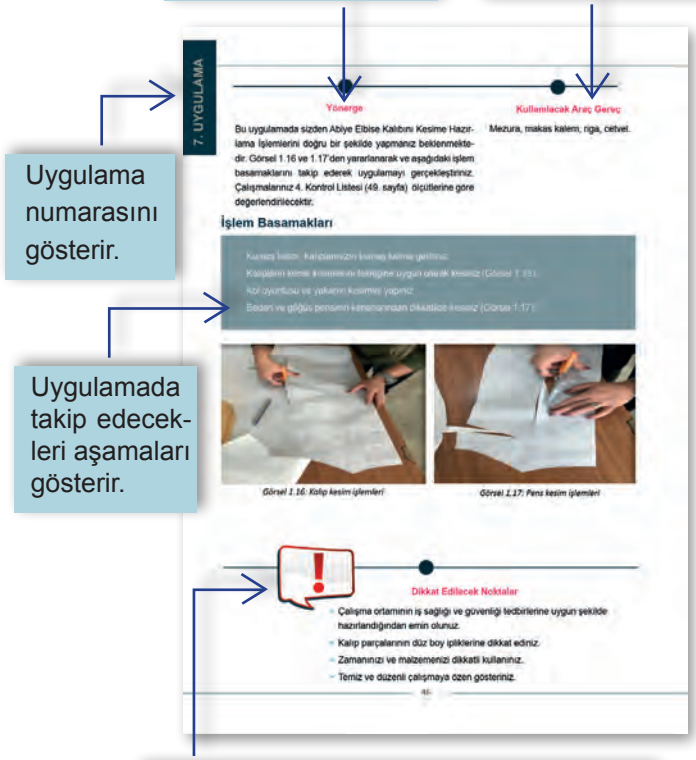
Birim içinde hedeflenen kavramları gösterir.

Birim numarasını gösterir.

Ugulamayı nasıl gerçekleştireceğini gösterir.

Uygulamada kullanılacak malzemeyi gösterir.

Konu adını gösterir.

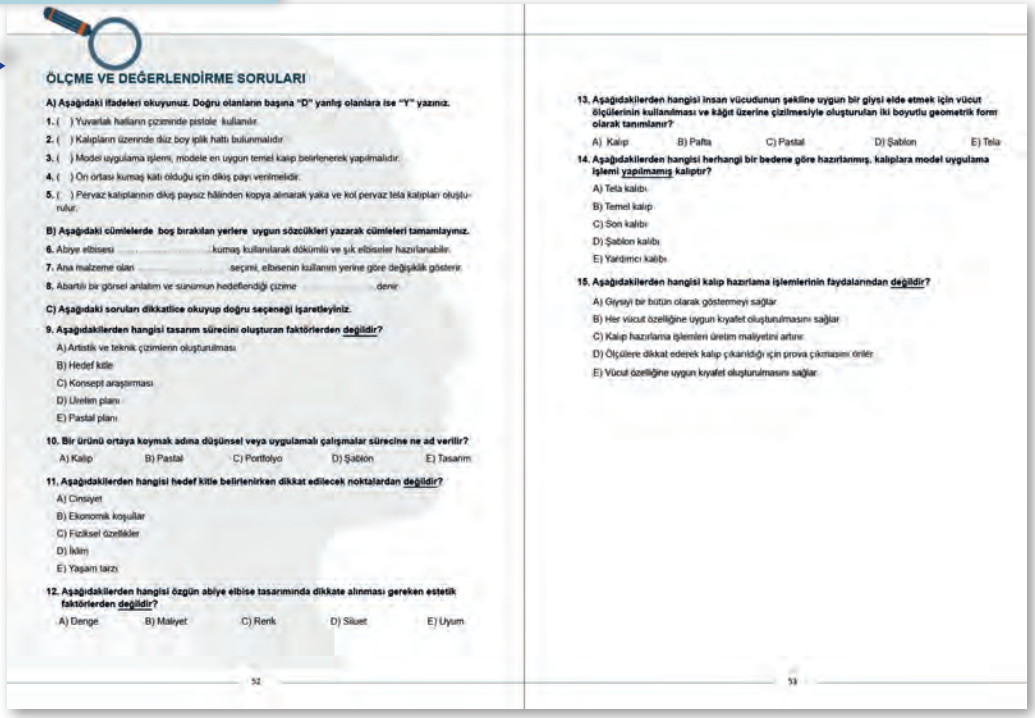
Uygulama numarasını gösterir.

Uygulamada takip edecekleri aşamaları gösterir.

Dikkat edilmesi gereken bilgilere yer verir.

Birimlerle ilgili değerlendirme sorularını gösterir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SORULARI

A) Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Doğru olanların başına "D" yanlış olanlara ise "Y" yazınız.

1. ( ) Yuvarlak hatların çiziminde pistole kullanılır.
2. ( ) Kalıpların üzerinde düz boy işlik hattı bulunmalıdır.
3. ( ) Model uygulama işlemi, modele en uygun temel kalıp belirlenerek yapılmalıdır.
4. ( ) Ön ortası kumaş katı olduğu için dikiş payı verilmelidir.
5. ( ) Pervaz kalıplarının dikiş paysız hâlinden kopya alınarak yaka ve kol pervaz tela kalıpları oluşturulur.

B) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun sözcükleri yazarak cümleleri tamamlayınız.

6. Abiye elbisesi ..... kumaş kullanılarak dökümlü ve şık elbiseler hazırlanabilir.
7. Ana malzeme olan ..... seçimi, elbisenin kullanım yerine göre değişiklik gösterir.
8. Abartılı bir görsel anlatım ve sunumun hedeflendiği çizime ..... denir.

C) Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyup doğru seçeneği işaretleyiniz.

9. Aşağıdakilerden hangisi tasarım sürecini oluşturan faktörlerden değildir?

A) Artistik ve teknik çizimlerin oluşturulması
B) Hedef kitle
C) Konsept araştırması
D) Üretim planı
E) Pastal planı

10. Bir ürünü ortaya koymak adına düşünsel veya uygulamalı çalışmalar sürecine ne ad verilir?

A) Kalıp B) Pastal C) Portfolyo D) Şablon E) Tasarım

11. Aşağıdakilerden hangisi hedef kitle belirlenirken dikkat edilecek noktalardan değildir?

A) Cinsiyet
B) Ekonomik koşullar
C) Fiziksel özellikler
D) İklim
E) Yaşam tarzı

12. Aşağıdakilerden hangisi özgün abiye elbise tasarımında dikkate alınması gereken estetik faktörlerden değildir?

A) Denge B) Maliyet C) Renk D) Siluet E) Uyum

52

13. Aşağıdakilerden hangisi insan vücudunun şekline uygun bir giysi elde etmek için vücut ölçülerinin kullanılması ve kâğıt üzerine çizilmesiyle oluşturulan iki boyutlu geometrik form olarak tanımlanır?

A) Kalıp B) Pafta C) Pastal D) Şablon E) Tela

14. Aşağıdakilerden hangisi herhangi bir bedene göre hazırlanmış, kalıplara model uygulama işlemi yapılmamış kalıptır?

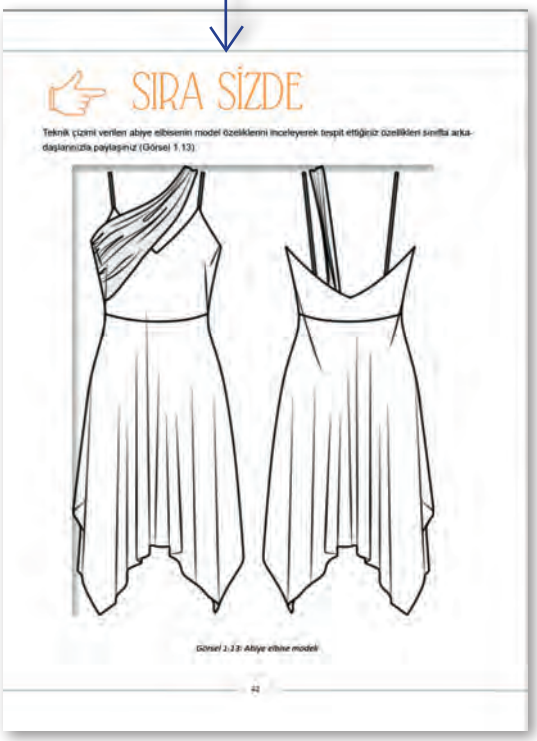
A) Tela kalıbı
B) Temel kalıp
C) Son kalıbı
D) Şablon kalıbı
E) Yardımcı kalıbı

15. Aşağıdakilerden hangisi kalıp hazırlama işlemlerinin faydalarından değildir?

A) Giysiyi bir bütün olarak göstermeyi sağlar.
B) Her vücut özelliğine uygun kıyafet oluşturulmasını sağlar.
C) Kalıp hazırlama işlemleri üretim maliyetini artırır.
D) Ölçülere dikkat ederek kalıp çıkarıldığı için prova çıkmasını önler.
E) Vücut özelliğine uygun kıyafet oluşturulmasını sağlar.

53

Anlatılan konu ile ilgili öğrenci alıştırmalarını gösterir.

SIRA SİZDE

Teknik çizimi verilen abiye elbisenin model özelliklerini inceleyerek tespit ettiğiniz özellikleri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız (Görsel 1.13).

Görsel 1.13: Abiye elbise modeli

42

Uygulama sonunda öğrenci değerlendirme formunu gösterir.

7. KONTROL LİSTESİ

Model Uygulaması Abiye Elbise 2. Provası çalışması, aşağıda verilen kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Provaya hazırlanmış elbiseyi mankene giydirdi.		
3	Ön ve arka ortası, yan dikişler, beden, bel ve kalça hatlarına dikkat etti.		
4	Fermuar açıklığını kapattı.		
5	Elbiselerde, mankene dar ve bol gelen yerleri kontrol etti.		
6	Penslerin duruşunu kontrol etti.		
7	Elbise boyunu kontrol etti.		
8	Düzeltme yapılacak yerlerin işaretlerini teyelle aldı.		
9	Karşılaştırma işlemi yaptı.		
10	Kalıplarda gerekli düzeltmeyi yaptı.		
11	Astarı düzeltme yapılan kalıplarla kesti.		
12	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
13	Verilen işi planlanan zamanda tamamladı.		
14	Malzemeleri verimli kullandı.		
15	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

2.3.4. Abiye Elbise Dikimi

Abiye elbise dikiminde pamuklu fantezi kumaşlar (saten, pamuklu saten, kadife), sentetik fantezi kumaşlar (tafta, danteller, sentetik organze), ipekli fantezi kumaşlar (ipek satén, ipek şifon, ipek tül) kullanılır. Abiye elbise dikiminde kullanılan kumaşın özelliğine göre değişik dikim teknikleri kullanılır. Şifon kumaş çok ince olduğu için overlok ile temizlenmez, İngiliz dikişiyle dikilir. Dantel ve güpür kumaşları dikerken desen tekibine önem verilir. Tül kumaşlarda overlok kullanılmaz, paylar ince bırakılır. Kadife kumaşları dikerken tüy yönüne dikkat edilir.

İpucu Abiye elbise dikiminde kullanılan kumaş özelliklerinden dolayı; kumaşa zarar vermemek için ince uçlu (Nm 80) dikiş iğnesi ve iz yapmayan özellikte baskı ayağı kullanılır.

Uygulamada dikkat edilmesi gereken ayrıntıları gösterir.

Kaynakçanın karekod ve linkini gösterir

http://kitap.eba.gov.tr/karekod/Kaynak.php?KOD=2959

ABİYE ELBİSE KALIBI

1. ÖĞRENME BİRİMİ

Konular

1.1. ABİYE ELBİSE MODELİ TASARLAMA

1.2. GİYSİ İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ BEDEN ÜZERİNDEN ALMA / STANDART ÖLÇÜ TABLOSUNU KULLANMA

1.3. BİÇKİ YA DA DRAPAJ YÖNTEMİ İLE ABİYE ELBİSE KALIBI HAZIRLAMA

1.4. ABİYE ELBİSE İÇİN ANA VE YARDIMCI MALZEME HESABI YAPMA

Neler Öğreneceksiniz?

- Abiye elbise modeli tasarımını
- Giysi için gerekli ölçüleri beden üzerinden almayı / standart ölçü tablosunu kullanmayı
- Biçki ya da drapaj yöntemiyle abiye elbise kalıbı hazırlamayı
- Abiye elbise için ana ve yardımcı malzeme hesabı yapmayı

Temel Kavramlar

Tasarım, model tasarımı, model analizi, abiye, drapaj, numune ürün, ölçü tablosu, süsleme, maliyet hesabı, prova, pazar araştırma, konsept, hedef kitle, tasarımcı, teknik çizim, artistik çizim

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Sizce abiye elbise tasarımını diğer giysi tasarımlarından ayıran en önemli unsurlar neler olabilir?
2. Günlük hayatta abiye elbiselerini ne amaçla kullanıyorsunuz?
3. Beğendiğiniz elbise modellerini arkadaşlarınızla paylaşarak kalıplarını nasıl çıkabileceğinizi birlikte değerlendiriniz.

1. ABİYE ELBİSE KALIBI

Tasarımı yapılmış giysi modelinin, vücut ölçüleri kullanılarak kâğıt üzerine çizilmesiyle oluşturulan iki boyutlu geometrik forma **giysi kalıbı** denir.

Giyim sektöründe vücuda uyum sağlayan giysilerin üretimindeki en önemli faktörlerden birisi giysi kalıbının doğru hazırlanmasıdır. Doğru giysi kalıbı hazırlamak için insanın vücut özelliklerinin bilinmesi önemlidir. Vücut özelliklerine göre dikilmiş giysi, vücudun daha güzel görünmesini sağlarken kusurlu taraflarını gizler. Bu nedenle giysi kalıbı hazırlamak giyim sektörünün önemli aşamalarından biridir.

Kullanım amacına ve yöntemine göre kalıp hazırlama teknikleri şunlardır:

- Biçki sistemi ile kalıp çıkarma
- Mülaj (moulage) ya da drapaj (draper) yöntemiyle kalıp çıkarma
- Hazır kalıplardan kalıp çıkarma
- Hazır giyim üzerinden kalıp çıkarma
- Pratik yöntemle kalıp çıkarma
- Bilgisayar desteğiyle kalıp hazırlama

Giysi kalıp hazırlamada dikkate alınması gereken konulardan biri de giysi modeliyle kullanılacak kumaşın uyumudur. Kumaşın kalınlığı, rengi, deseni, lif özelliği, dokusu gibi özellikler göz önünde tutularak kalıp hazırlanır.

Görsel 1.1: Tasarım süreci

Görsel 1.2: Tasarım

1.1. ABİYE ELBİSE MODEL TASARIMI

Abiye elbisede model tasarımı, üretim sürecinin ilk ve en önemli adımıdır (Görsel 1.1). Üretim aşamasında, giysiye en üst düzeyde kalite faktörü uygulansa da giysinin tasarımı moda özelliği taşımıyor ve hedef kitlenin isteklerini karşılamıyorsa üretim başarısından söz edilemez.

Giysi tasarımcıları, bir giysiyi tasarlarken moda, kumaş özellikleri, standart ölçülere uygunluk, kullanım alanı gibi noktalara dikkat etmektedir. Aynı zamanda giysinin vücuda uygunluğu ve hareket serbestliği sağlaması da düşünülür.

1.1.1. Tasarımla İlgili Temel Kavramlar

Tasarım, bir ürünü ortaya koymak adına düşünsel veya uygulamalı çalışmalar sürecidir (Görsel 1.2). Tasarım, yapılması düşünülen ürünün zihinde aldığı biçim olarak da tanımlanabilir. Tasarımda, bu tanımlardan yola çıkarak öncelikle bir temanın olması, ana fikri benimsemesi, bir plan dâhilinde oluşturulması, oluşturulan planın denetimi ve geliştirilmesi gerekir. Bu doğrultuda oluşturulan tasarımın hareket noktası; tasarlanan ürünün özgün ve işlevsel olmasıdır.

Görsel 1.3: Tasarımcı

Tasarımcı, tasarım sürecini yani fikir oluşturmadan nihai ürüne dönüştürmeye kadar olan bu aşamaları gerçekleştiren kişidir (Görsel 1.3). Moda tasarımcıları için 'stil yaratan insan' anlamında 'stilist' kelimesi de kullanılmaktadır. Tasarımcı, her zaman giyimle ilgili son gelişmelerden, renk ve kumaş eğilimlerinden haberdar olmalı ve toplumun ihtiyaçlarını analiz ederek tasarımlarını gerçekleştirmelidir.

1.1.2. Abiye Elbise Tasarım Süreci

Tasarımcı oldukça karmaşık bir süreç sonucunda tasarımlarını gerçekleştirmektedir. Tasarım sürecini oluşturan faktörler şunlardır:

1. Pazar araştırması
2. Hedef kitle
3. Konsept araştırması
4. Artistik ve teknik çizimlerin oluşturulması
5. Kumaş ve malzeme
6. Üretim planı
7. Maliyet

Pazar Araştırması

Tasarımcılar, model tasarlamadan önce pazar araştırması yapar. Tüketicilerin alım güçleri, nüfus verileri, millî gelirdeki gelişmeler, modadaki yenilikler iyi incelenmesi gerekir. Pazar araştırması; modayla ilgili yayınlardan, rakip firmaların ürünlerinden, müşterilerin fikirlerine kadar birçok faktörü kapsamaktadır.

Hedef Kitle

Hedef kitle belirlenirken; yaş, cinsiyet, din, yaşam tarzı, fiziksel özellikler, sosyal sınıf, sosyal davranış değerler-tutumlar ve ekonomik koşullar gibi faktörler dikkate alınır. Tasarımcı, hangi hedef kitle için tasarımda bulanacağını bilmelidir. Tasarımcı, insan vücudunu iyi tanımalı ve tasarlamayı düşündüğü giysinin insan vücudu üzerinde duruşunu zihninde canlandırmalıdır. Tasarlanacak giysinin kullanım amacı ve yeri belirlenmelidir.

Tasarımda modaya ve estetiğe uygunluk önemlidir. Toplumda geçerli sosyolojik, psikolojik faktörler göz önüne alınmalı ve o anda ihtiyaç duyulan bir tasarım ortaya çıkarılmalıdır. Buna bağlı olarak hedef kitlenin iyi tanınması ve araştırılması bir tasarımcı için oldukça önemlidir.

Görsel 1.4: Konsept araştırması

Konsept Araştırması

Tasarımcı, tarzını belirlerken giysi tarihinden, kavramlardan, moda akımlarından, kostümlerden, değişik kültürlerin giyim tarzlarından, mimariden, sahne sanatlarından, bitki ve hayvanların renklerinden, dokularından ve formlarından ilham alır (Görsel 1.4).

Görsel 1.5: Artistik çizim

Artistik ve Teknik Çizimlerin Oluşturulması

Tasarımcı, zihninde oluşturduğu tasarımlarını iki farklı çizim kullanarak kâğıda aktarır. Ölçülü olarak yapılan ve üretim detaylarının gösterildiği çizime **teknik çizim** denir. Abartılı bir görsel anlatım ve sunumun hedeflendiği çizime ise **artistik çizim** denir. Üretim sürecinde teknik çizim kullanılır (Görsel 1.5).

Görsel 1.6: Kumaş ve malzeme seçimi

Kumaş ve Malzeme

Tasarımcı, tasarımına uygun kumaş ve malzeme seçmelidir (Görsel 1.6). Bir kumaşın tasarıma uygunluğu; kumaşın işleme kolaylığı, fiyatı, kolay bulunabilirliği, kalitesi ve tasarıma ayrılan zamanla ilişkilidir. Tasarımcının kumaş ve malzeme kalitesindeki bilgi birikimi, üretim sürecinin daha verimli olmasına olanak sağlar.

Üretim Planı ve Maliyet

Tasarımcı, üretim sürecini baştan sona kadar takip etmeli, zamanlamaya ve maliyetlerin hesaplanmasına dikkat etmelidir. Tasarımcının pazarlama, imalat ve muhasebe konularından iyi anlaması üretim sürecinde oldukça önemlidir.

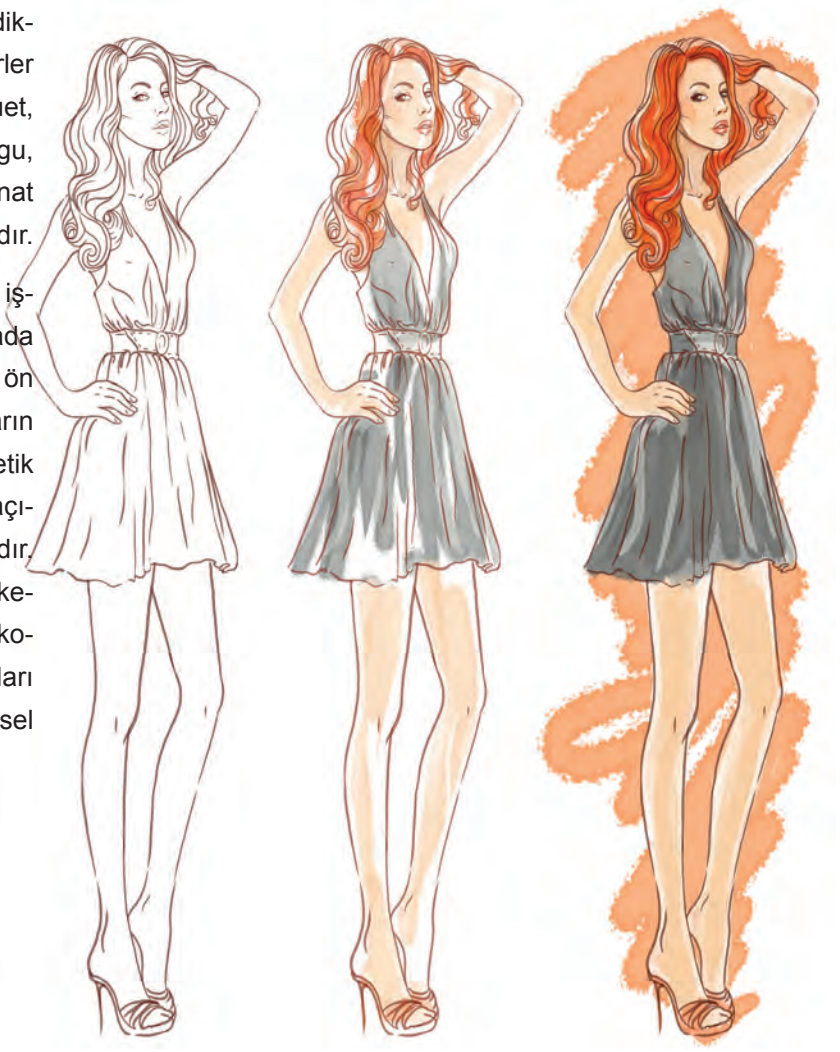
1.1.3. Özgün Abiye Elbise Tasarımı

Tasarım her alanda geçerli bir kavramdır. Çok çeşitli tanımlara sahip olmakla birlikte insan gereksinimlerini karşılamayı amaçlayan aynı zamanda yaratıcılık ve özgünlüğü de bünyesinde barındıran, karmaşık ve çok yönlü bir olgu olarak karşımıza çıkar. Tasarımcının yaratıcı ve özgün tasarım fikirlerini somut ürünlere dönüştürdüğü bir fikir üretim sürecidir. Bu üretim sürecinde tasarımcının özgün yanı ağır basar.

Abiye giysi tasarımında seçilen model,hedef kitlenin sosyoekonomik ve kültürel yapısına uygun olarak zihinde biçimlendirilir, iki boyutlu olarak yorumlanır ve üç boyutlu biçimde üretilir.

Tasarımcı, özgün tasarımlarında dikkate alması gereken estetik faktörler olarak da adlandırabileceğimiz; siluet, renk, çizgi, doku, denge, ritim, vurgu, zıtlık, uyum ve oran gibi birtakım sanat prensiplerini dikkate almak zorundadır.

Kullanım amaçlı üretilen ürünlerde işlevsellik, önem açısından birinci sırada gibi görünse de kişisel beğenilerin ön plana çıktığı ve kişiye özel tasarımların ağırlık kazandığı günümüzde, estetik faktörlerin kullanımı yaratıcı süreç açısından daha fazla önem taşımaktadır. Bu nedenle tasarım sürecinin merkezinde yer alan tasarımcıların söz konusu estetik faktörleri dikkate almaları ve doğru kullanmaları gerekir (Görsel 1.7).

Görsel 1.7: Abiye elbise tasarım süreci

SIRA SİZDE

Sizi etkileyen bir modacının tasarımlarını inceleyerek arkadaşlarınızla paylaşınız.

1.2. GİYSİ İÇİN GEREKLİ ÖLÇÜLERİ BEDEN ÜZERİNDEN ALMA / STANDART ÖLÇÜ TABLOSUNU KULLANMA

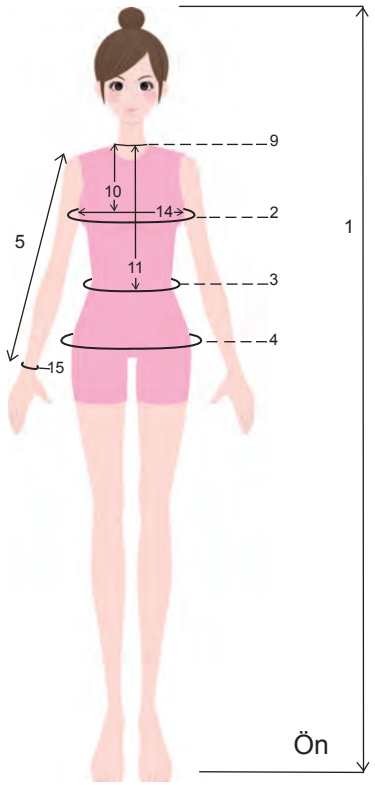
Dikimi yapılacak abiye elbisenin modeli belirlendikten sonra model özelliğine uygun olan ölçü türü de belirlenir. Ölçüler, beden üzerinden alındığı gibi standart ölçü tablosundaki ölçüler de kullanılabilir. Standart ölçü tablosu, seri üretim yapan hazır giyim sektöründe kullanılır (Görsel 1.8).

Görsel 1.8: Kişi üzerinden ölçü alma

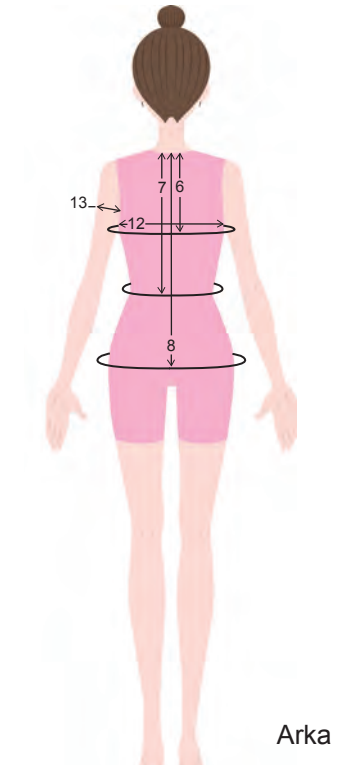
MERAKLISINA

Birçok araştırmalarda, tarih boyunca insanların giysi satın alma sürecinde gerek şekilsel, gerekse boyutsal anlamda uyum sorunları yaşandığını göstermektedir. Felsenthal (2012), "New York Times" gazetesindeki 1927 tarihli bir makalede o tarih itibari ile ünlü bir mağazaya gelen kadınların hiç birisine 36 bedenin uymadığını belirtmektedir. Yine, 1948 yılına ait Washington Post gazetesinde benzer sorunların yaşandığından bahsedilmektedir. O tarihlerden itibaren giysi boyutlandırma çalışmaları başta Amerika (Douty, 1963; Minott, 1978; August, 1981; Istook vd., 2002; Connell vd. 2006) ve Avrupa (Cooklin, 1990) olmak üzere dünyanın pek çok gelişmiş ülkesinde hız kazanmış olup günümüzde de sürdürülmektedir. Temel amaç, tüketicilerin giysi alışverişlerinde vücutlarına uygun giysileri daha az çaba ile bulmalarıdır. Günümüz üç boyutlu vücut tarama sistemleri sayesinde giysi uyumunda olumlu sonuçlar elde edilmesine rağmen (Loker vd. 2004) bireyselleştirme çabaları sürse de henüz ekonomik boyutu ve toplu üretim teknolojileri açısından istenen boyuta getirilememiştir.

Görsel 1.9: Beden üzerinden ölçü alma (ön)

Görsel 1.10: Beden üzerinden ölçü alma (arka)

1.2.1.Giysi İçin Gerekli Ölçüleri Belirleme

Giysi için gerekli ölçülerin belirlenmesinde elbisenin model özelliği dikkate alınır. Temel kadın beden kalıbı çizimi için gerekli olan temel ve yardımcı ölçüler aşağıda verilmiştir (Görsel 1.9, 1.10).

1. **Tam Boy:** Başın üzerinden yere kadar olan mesafe ölçülür.
2. **Beden (Göğüs Çevresi):** Göğüs hizasının en yüksek yerinden yere paralel olarak çepeçevre ölçü alınır.
3. **Bel Çevresi:** Bel hizasının en dar yerinden yere paralel olarak alınır.
4. **Kalça Çevresi:** Kalça hizasının en geniş yerinden yere paralel olarak alınır.
5. **Kol Boyu:** Kol hafif bükülerek omuz başından bileğe kadar alınır.
7. **Model Boyu:** Arka yaka ortasından ve yere dik olarak istenilen uzunlukta alınır.
8. **Koltuk Derinliği:** Arka yaka ortasından beden hattına kadar ve yere dik olarak alınır.
9. **Arka Uzunluk:** Arka yaka ortasından bel hattına kadar ve yere dik olarak alınır.
10. **Kalça Düşüklüğü:** Arka yaka ortasından kalça hattına kadar ve yere dik olarak alınır.
11. **Boyun Çevresi:** Boyun çevresinden alınır.
12. **Göğüs Düşüklüğü:** Önde, omuz ve boynun birleştiği noktadan beden hattına kadar ve yere dik olarak alınır.
13. **Ön Uzunluk:** Önde, omuz ve boynun birleştiği noktadan bel hattına kadar ve yere dik olarak alınır.
14. **Arka Genişlik:** Sırtın en geniş yerinden yere paralel olarak iki kol altı arasındaki mesafe alınır.
15. **Koltuk Genişliği:** Beden hattı hizasında ve yere paralel olarak kolun ön ve arka beden ile birleştiği noktalar arasındaki uzaklık kol altından ölçülerek alınır.
16. **Ön Genişlik:** Göğsün en geniş yerinden yere paralel olarak iki koltuk altı arası alınır.
17. **Bilek Genişliği:** Bilek çevresinin en ince yerinden alınır.

1.2.2. Standart Ölçü Tablosundan Gerekli Ölçülerin Alınması İşlemleri

Giysi kalıpları hazırlama aşamasında, beden üzerinden tekrar tekrar ölçü almak zaman ve emek kaybına yol açmaktadır. Bunu engellemek için standart ölçülere ihtiyaç duyulmuştur. Hazır giyim sektöründe, kalıp hazırlama aşamasında bireysel alınan ölçüler kullanılmaz. Bireysel ölçü yerine istatistiksel araştırmalar sonucu oluşturulan standart ölçü tablosu kullanılır (Tablo 1.1).

Tablo 1.1: Kadın Beden Kalıpları Standart Ölçü Tablosu

STANDART ÖLÇÜ TABLOSU							
BEDEN NUMARASI	**34**	**36**	**38**	**40**	**42**	**44**	**46**
Tam Boy	160	160	160	160	160	160	160
Göğüs Çevresi	80	84	88	92	96	100	104
Bel	64	66	70	74	78	82	86
Kalça	87	90	94	98	102	106	110
Boyun Çevresi	33,7	34,5	35,3	36,1	36,9	37,7	38,5
Arka Uzunluk (Arka Orta Bel Yeri)	40	40	40	40	40	40	40
Koltuk Derinliği	18,5	18,9	19,3	19,7	20,1	20,5	20,9
Arka Yaka	6	6,2	6,4	6,6	6,8	7	7,2
Kalça Düşüklüğü	58,5	58,9	59,3	59,7	60,1	60,5	60,9
Model Boyu	**ARKA UZUNLUK + ETEK BOYU**						
Göğüs Düşüklüğü I	29,2	30,2	31,2	32,2	33,2	34,2	35,2
Göğüs Düşüklüğü II	23,2	24	24,8	25,6	26,4	27,2	28
Ön Uzunluk I	48,7	49,7	50,2	50,7	51,2	51,7	52,2
Ön Uzunluk II	42,7	43,5	43,8	44,1	44,4	44,7	45
Arka Genişlik	15,5	16	16,5	17	17,5	18	18,5
Koltuk Genişliği	8,5	9	9,5	10	10,5	11	11,5
Ön Genişlik	16	17	18	19	20	21	22
Omuz Genişliği	12	12,3	12,6	12,9	13,2	13,5	13,8
Kol Boyu	56,5	56,5	56,5	56,5	56,5	56,5	56,5
Bilek Genişliği	15	15,5	16	16,5	17	17,5	18
Kol Genişliği	26	27	28	29,2	30,2	31,2	32,2

Not: Beden numarası tespiti yapılırken vücudun en geniş yeri esas alınır. Belden yukarıya giyilen giysilerde bireyin göğüs ölçüsü, belden aşağıda giyilen giysilerde ise bireyin kalça çevresi beden numarasının temelini verir.

Standart ölçü tablosundaki ölçüler, beden numaralarına göre gruplandırılır. Kadın giyim bolluk ilave tablosundan, tercih edilen bolluk ilave miktarı belirlenen ölçüye eklenir (Tablo 1.2).

Tablo 1.2: Kadın Giyim Kalıplarında Kullanılan Bolluk İlaveleri

GİYSİ TÜRLERİNE GÖRE BOLLUK TABLOSU									
	Elbise/Bluz /Gömlek			Ceket			Manto		
	Dar	Normal	Bol	Dar	Normal	Bol	Dar	Normal	Bol
Arka Yaka	-	-	0,5	0 - 0,5	0,5	1	0 - 0,5	1 - 1,5	1,5
Koltuk Derinliği	0,5 -1	1 - 1,5	1,5 - 2	1,5-2,5	2 - 3	3 - 4	2-3	3 - 7	4 - 8
Arka Genişlik	0,5	0,5 - 1	1	0,5 - 1	1	1	1 - 1,5	1,5 - 2	2
Koltuk Genişliği	1 – 1,5	1,5 - 2	3	1,5 - 2	2 - 3	3-3,5	2,5-3,5	3,5-4	5
Ön Genişlik	1-1,5	1,5	1,5 - 2	1-1,5	2	2	2	2	2-2,5
Bel	1-2	2-4	4-6	3-6	4-7	5-7	4-6	6-8	Modele göre bolluk verilir.
Kalça	1-2	2-4	4-6	2-4	4-7	5-7	4-6	6-8	

SIRA SİZDE

Arkadaşınızın beden ölçüsünü alarak standart ölçü tablosundan beden numarasını belirleyiniz. Belirlediğiniz beden numarasının temel ve yardımcı ölçülerini standart ölçü tablosunu kullanarak aşağıdaki tabloya yazınız.

TEMEL KADIN BEDEN ÖLÇÜLERİ	
Tam Boy	
Göğüs Çevresi	
Bel	
Kalça	
Kol Boyu	
Koltuk Derinliği	
Arka uzunluk	
Kalça Düşüklüğü	
Arka Yaka	
Ön Uzunluk II	
Göğüs Düşüklüğü II	
Arka Genişlik	
Koltuk Genişliği	
Ön Genişlik	
Model Boyu	

1.3. BİÇKİ YA DA DRAPAJ YÖNTEMİYLE ABİYE ELBİSE KALIBI HAZIRLAMA

Görsel 1.11: Biçki sistemiyle hazırlan kalıpla kumaş kesimi

Giysinin gerekli olan kalıplarının vücut özelliklerine göre çeşitli tekniklerle çizilmesine **biçki sistemiyle kalıp hazırlama** denir. Günümüzde geliştirilmiş birçok biçki sistemi (Müller, Optikon, Contec, Optimass, Metrik, vb.) kullanılmaktadır. Kullanılan kalıp sistemlerinin ortak özellikleri her birinin standart ölçü tablolarını kullanarak standart kalıp elde etmeleridir (Görsel 1.11).

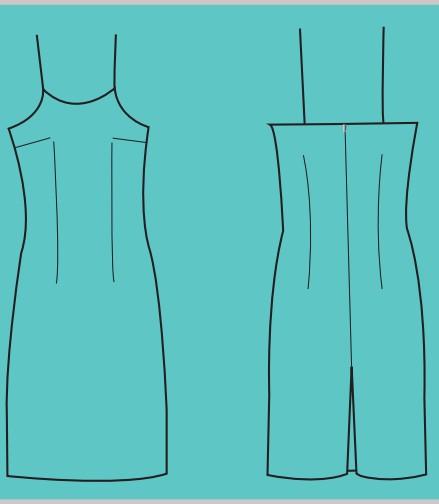

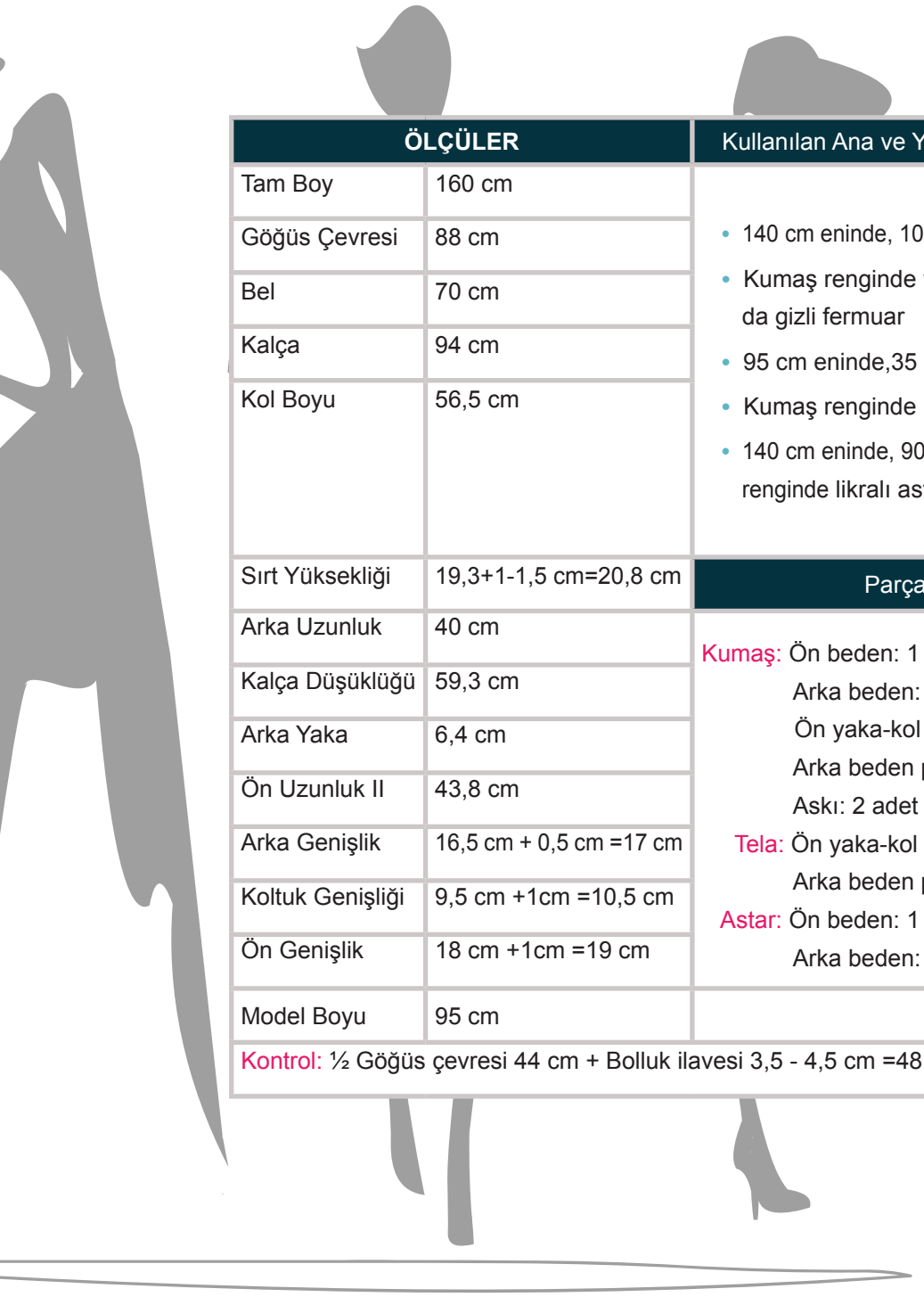
Görsel 1.12: Drapaj tekniğiyle kalıp elde etme

Drapaj yöntemiyle kalıp elde etme ise; cansız mankenler üzerinde, uygun materyaller kullanarak (Amerikan bezi, tela, patiska vb.) giysi ya da beden kalıbının elde edilmesidir (Görsel 1.12).

1.3.1. Model Analizi

Hazırlanan bir giysinin başarısı, büyük ölçüde iyi hazırlanmış bir kesim kalıbına bağlıdır. Bu nedenle kalıp, hazır giyimde en önemli kalite unsurlarından biridir. Hazır giyim, seri üretim olduğundan kalıplar standart ölçülerden yararlanılarak hazırlanır. Dikilecek olan abiye elbisenin model analizi ve teknik çizimi aşağıda gösterilmiştir.

MODEL TEKNİK FÖYÜ	
Model Adı: Model Uygulamalı Abiye Elbise	
Beden No.: 38	Sezon: İlkbahar-Yaz
Model Uygulamalı Abiye Elbise Teknik Çizimi	Model Analizi
	• Ön bedende ikişer adet bel ve göğüs pensi • Arka bedende 2 adet bel pensi • 1 cm genişliğinde ince askılı • Arka ortası gizli fermuarlı ve dikişli • Arka ortada gizli yırtmaç

ÖLÇÜLER	
Tam Boy	160 cm
Göğüs Çevresi	88 cm
Bel	70 cm
Kalça	94 cm
Kol Boyu	56,5 cm
Sırt Yüksekliği	19,3+1-1,5 cm=20,8 cm
Arka Uzunluk	40 cm
Kalça Düşüklüğü	59,3 cm
Arka Yaka	6,4 cm
Ön Uzunluk II	43,8 cm
Arka Genişlik	16,5 cm + 0,5 cm =17 cm
Koltuk Genişliği	9,5 cm +1cm =10,5 cm
Ön Genişlik	18 cm +1cm =19 cm
Model Boyu	95 cm

Kullanılan Ana ve Yardımcı Malzemeler

- 140 cm eninde, 100 cm boyunda kumaş
- Kumaş renginde ve 50 cm uzunluğunda gizli fermuar
- 95 cm eninde,35 cm boyunda bez tela
- Kumaş renginde bir makara iplik
- 140 cm eninde, 90 cm boyunda ve kumaş renginde likralı astar

Parça listesi

Kumaş: Ön beden: 1 adet
Arka beden: 2 adet
Ön yaka-kol pervazı: 1 adet
Arka beden pervazı : 2 adet
Askı: 2 adet
Tela: Ön yaka-kol pervazı: 1 adet
Arka beden pervazı : 2 adet
Astar: Ön beden: 1 adet
Arka beden: 2 adet

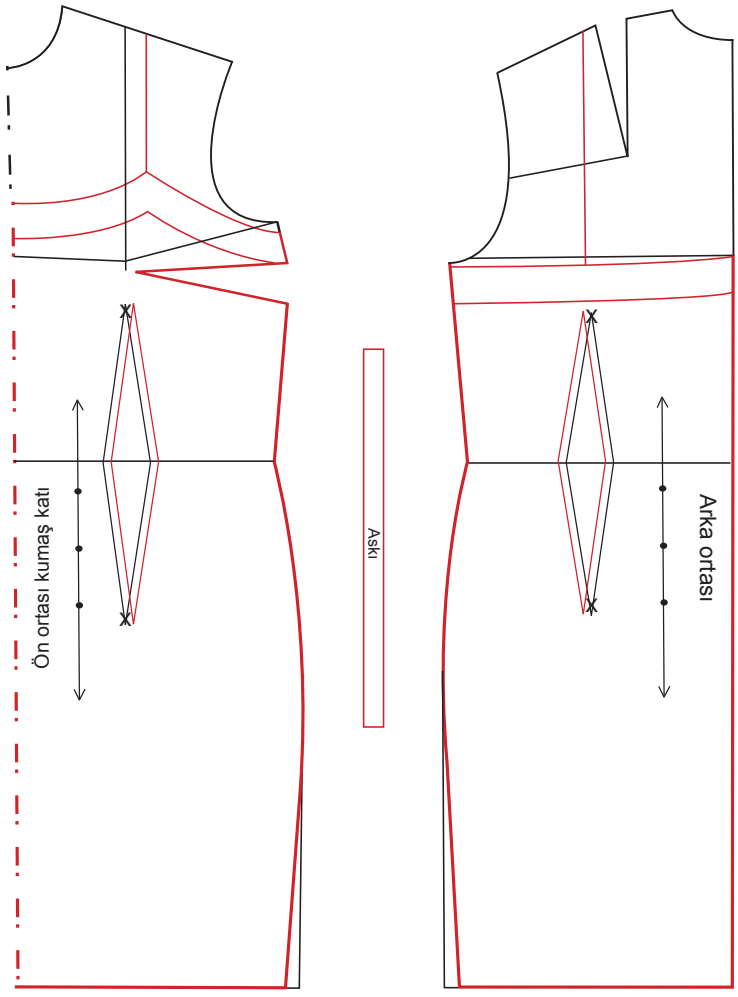
Kontrol: ½ Göğüs çevresi 44 cm + Bolluk ilavesi 3,5 - 4,5 cm =48,5 cm

1.3.2. Abiye Elbise Kalıbını Biçki Sistemiyle Hazırlama

Temel beden kalıbının üzerine tasarımı yapılan bütün abiye elbise kalıpları uygulanmaktadır. Temel kalıbın doğru olması ve tasarlanan modelin analizinin eksiksiz yapılması, istenilen modele ulaşmak için çok önemlidir. Ayrıca teknik föyde belirtilen özellikler detaylı incelenmelidir.

1. UYGULAMA

MODEL UYGULAMALI ABİYE ELBİSE KALIBI
Temel Beden Kalıbı Üzerine

Şekil 1.2: Model uygulamalı abiye elbise çizimi

Yönerge

Bu uygulamada sizden Temel Beden Kalıbı Üzerine Model Uygulama çizimini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.2' den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 1. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Kâğıt, kalem, silgi, cetvel, gönye, pistole, riga, eşel, mezura, çizim masası

İşlem Basamakları

- Temel beden kalıbının kopyasını alınız.
- Arka ortası üzerinde yakadan itibaren 95 cm model boyunu işaretleyerek sola doğru düz çizgi olarak uzatınız.
- Arka kol pensini omuza kaydırarak arka bedeni bel çizgisine dikkat ederek yapıştırınız.
- Ön bedendeki göğüs pensini yan dikiş çizgisi üzerinde kol altından 3 cm inerek yan dikişe taşıyınız. Ön bedeni bel çizgisine dikkat ederek yapıştırınız.

Ön

- Bel hattındaki pensi yan dikişe doğru 1 cm kaydırınız. Eski pensi iptal ediniz.
- Ön ortasında beden hattından yukarıya doğru 5 cm işaretleyiniz.
- Yeni çizdiğiniz bel pensinin uç kısmından yukarıya doğru 10 cm işaretleyiniz.
- Bu noktaları kavisli bir şekilde birleştiriniz.
- Kol oyuntusu ve yan dikişin birleştiği noktadan aşağıya doğru 1 cm işaretleyiniz.
- İşaretlediğiniz noktaları yeni kol oyuntusu formu vererek çiziniz.
- Askı takım yerini omuz çizgisine kadar uzatınız.
- Etek ucunda yan dikişten içeriye 2 cm işaretleyiniz.
- Bu noktayı yan dikişte kalça hattı ile birleştiriniz.
- 3 cm genişliğinde ön yaka ve kol pervaz çizimi yapınız.

Arka

- Bel hattındaki pensi yan dikişe doğru 1 cm kaydırınız. Eski pensi iptal ediniz.
- Kol oyuntusu ve yan dikişin kesiştiği noktadan aşağıya doğru 1 cm ininiz.
- Belirlediğiniz noktayı arka ortada beden hattının kesiştiği noktaya kadar kavisle çiziniz.
- Askı takım yeri için beden hattını ½ sini işaretleyin.
- Bu noktayı omuz çizgisine kadar uzatınız.
- Etek ucunda yan dikişten içeriye 2 cm işaretleyiniz.
- Bu noktayı yan dikişte kalça hattı ile birleştiriniz.
- 3 cm genişliğinde arka beden pervaz çizimi yapınız.

Askı

- Genişliği 1 cm, boyu 34 cm uzunluğunda bir dikdörtgen çiziniz.

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Düz hatların çiziminde cetvel, yuvarlak hatların çiziminde pistole ve riga kullanmaya özen gösteriniz.
- Etek ucu çizgisinde ön ortasında ve arka ortasında bir miktar dik açı ile başlayarak çizmeye özen gösteriniz.

1. KONTROL LİSTESİ

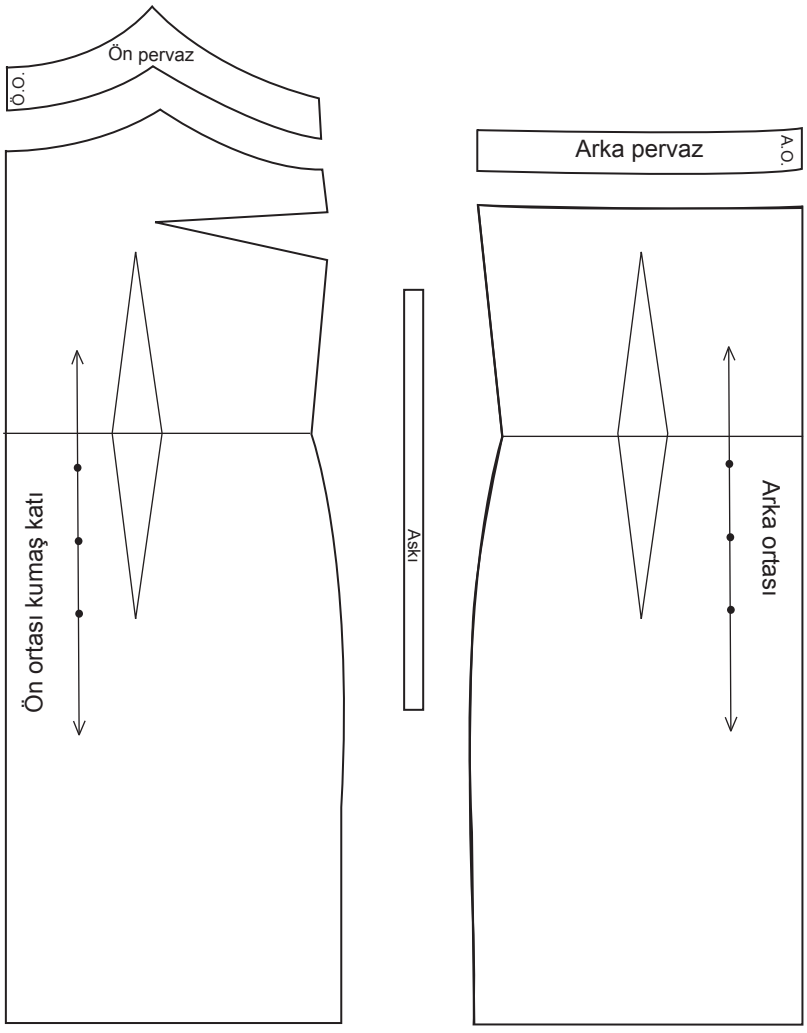
Temel Beden Kalıbı Üzerine Model Uygulama çalışması, aşağıdaki kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıp çizimi için araç gerecini yanında bulundurdu.		
3	Model analizini doğru yaptı.		
4	Temel beden kalıbı üzerinden çizgi ve işaretlere dikkat ederek kopya aldı.		
5	Arka beden pensini tekniğe ve modele uygun çalıştı.		
6	Ön beden pensini tekniğe ve modele uygun çalıştı.		
7	Kol oyuntu formlarını modele uygun çalıştı.		
8	Yaka formunu tekniğe ve modele uygun çalıştı.		
9	Askıyı tekniğine uygun çizdi.		
10	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
11	Malzemeleri verimli kullandı.		
12	Verilen işi planlanan sürede tamamladı.		
13	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

MODEL UYGULAMALI ABİYE ELBİSE AÇMA İŞLEMLERİ

MODEL UYGULAMALI ABİYE ELBİSE KALIBI AÇMA İŞLEMLERİ
ÖN-ARKA-PERVAZ-ASKI

Şekil 1.3: Model uygulamalı abiye elbise açma işlemleri

Yönerge

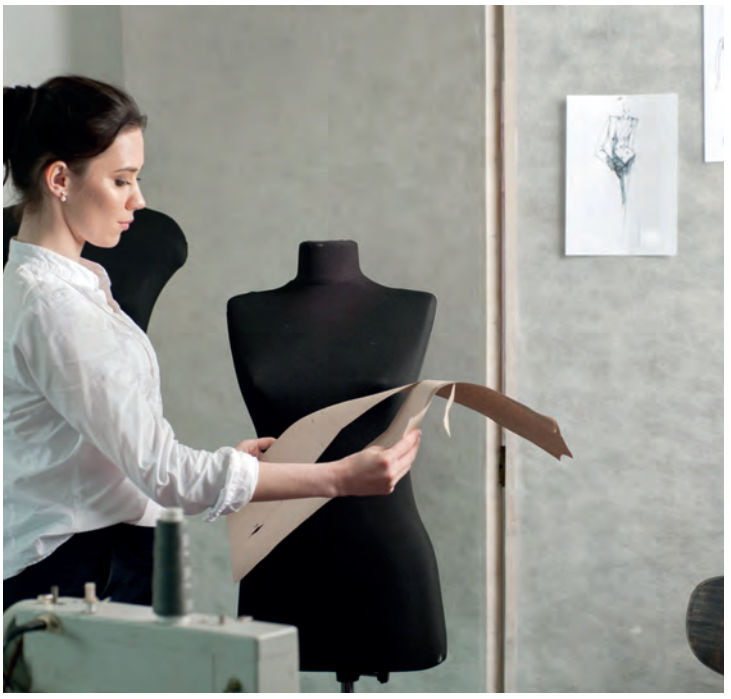
Bu uygulamada sizden Model Uygulamalı Abiye Elbise Açma çizimini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.3' ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 2. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Kâğıt, kalem, silgi, cetvel, pelür kâğıdı, gönye, pistole, riga, çizim masası, eşel, mezura

İşlem Basamakları

Ön	Arka	Askı
• Model uygulama abiye elbise ön beden kalıbının kopyasını alınız. • Kâğıdınızın sol tarafına bir dik çizgi çiziniz. • Ön beden parçanızı düz boy ipliği çizgisine dikkat ederek yapıştırınız. • Ön yaka- ön kol pervaz parçasının kopyasını alarak düz boy ipliği yönünde yapıştırınız.	• Model uygulama abiye elbise arka beden kalıbının kopyasını alınız. • Arka beden parçasını, arka ortası düz boy ipliğine dikkat ederek şekildeki gibi yapıştırınız. • Arka beden pervaz parçasının kopyasını alarak düz boy ipliği yönünde yapıştırınız.	• Askı parçasının kopyasını alarak düz boy ipliği yönünde yapıştırınız.

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Düz hatların çiziminde cetvel, yuvarlak hatların çiziminde pistole ve riga kullanmaya özen gösteriniz.
- Beden kopyalarını özenle alınız.

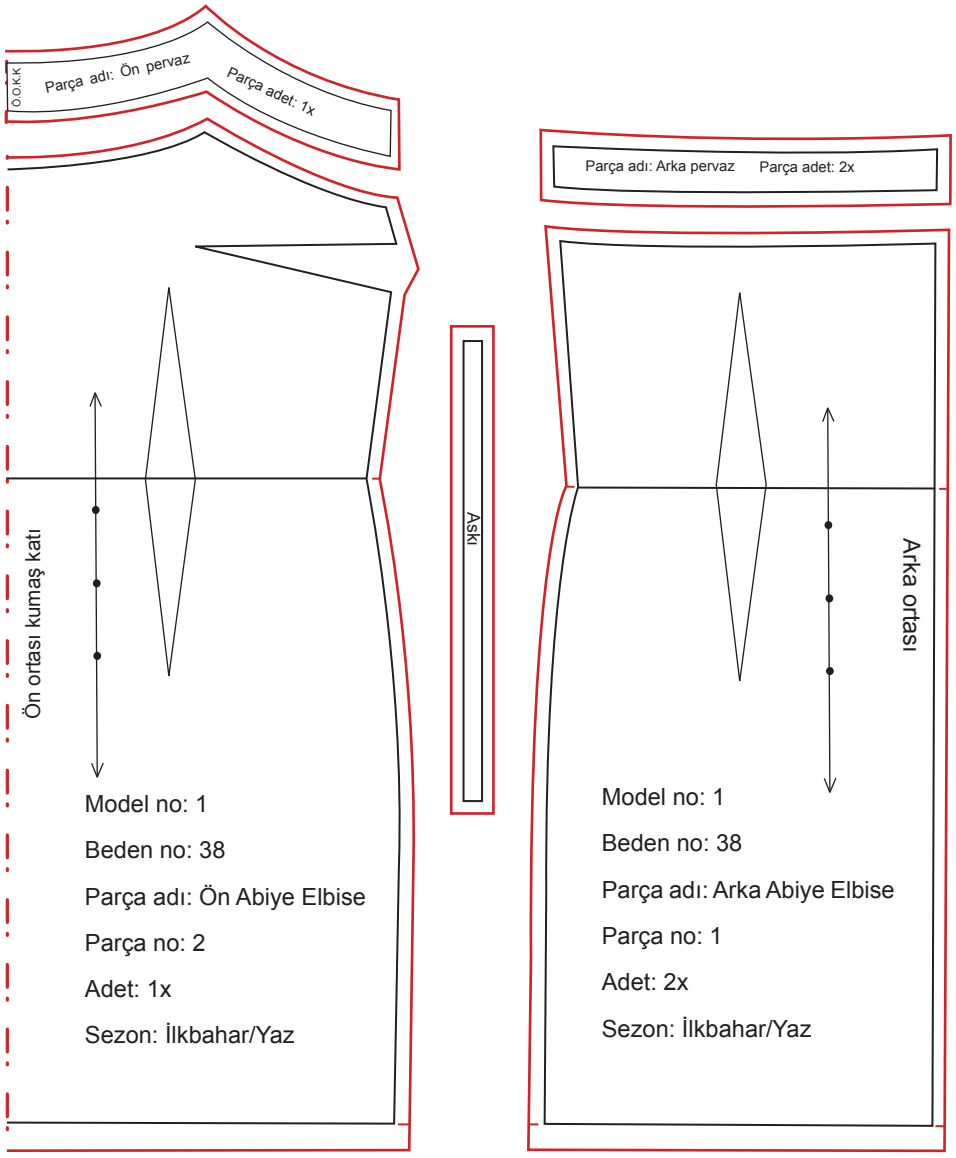
2. KONTROL LİSTESİ

Model Uygulamalı Abiye Elbise Açma çalışması, aşağıda verilen kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Ön beden kopyasını alarak tekniğine uygun çizdi.		
3	Arka beden kopyasını alarak tekniğine uygun çizdi.		
4	Ön arka pervaz çalışmasını tekniğine uygun çizdi.		
5	Esas hatları renkli kalemle tamamladı.		
6	Gerekli yazı, rakam ve formülleri çizimin üzerine yazdı.		
7	Düz boy iplik ve kumaş katı hatlarını belirledi.		
8	Kalıpta ölçü kontrolü yaptı.		
9	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
10	Malzemeleri verimli kullandı.		
11	Verilen işi planlanan sürede tamamladı.		
12	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

MODEL UYGULAMALI ABİYE ELBİSE ŞABLON ÇİZİM İŞLEMLERİ

Şekil 1.4: Model uygulamalı abiye elbise şablon çizimi

Yönerge

Bu uygulamada sizden Model Uygulamalı Abiye Elbise Şablon çizimini doğru bir şekilde yapmanı beklenmektedir. Şekil 1.4' ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 3. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Kâğıt, kalem, silgi, cetvel, pelür kâğıdı, gönye, pistole, riga, çizim masası, eşel, mezura

İşlem Basamakları

Ön

- Kâğıdınızın sol tarafına dik çizgi çiziniz.
- Ön beden kopyasını alınız.
- Ön ortasını dik çizgi üzerine getirerek yapıştırınız.
- Ön ortası kumaş katı olacak şekilde, yan dikiş, yaka, kol oyuntusuna paralel 1 cm dikiş paylarını çiziniz.
- Etek ucuna paralel 3 cm dikiş paylarını çiziniz.
- Ön yaka-kol pervazının ön ortası kumaş katı olacak şekilde dış kenarı hariç diğer kenarlarına 1 cm dikiş payı veriniz.
- Kalıbın üzerinde bulunması gerekli yazı ve işaretleri ekleyiniz

Arka

- Kâğıdınızın sağ tarafına dik çizgi çiziniz.
- Arka beden kopyasını alarak arka ortası çizgisini dik çizgi üzerine yerleştirip yapıştırınız.
- Etek ucuna paralel 3 cm dikiş paylarını çiziniz.
- Arka beden pervazının geniş kenarı hariç diğer kenarlarına 1 cm dikiş payı veriniz.
- Kalıbın üzerinde bulunması gerekli yazı ve işaretleri ekleyiniz

Askı

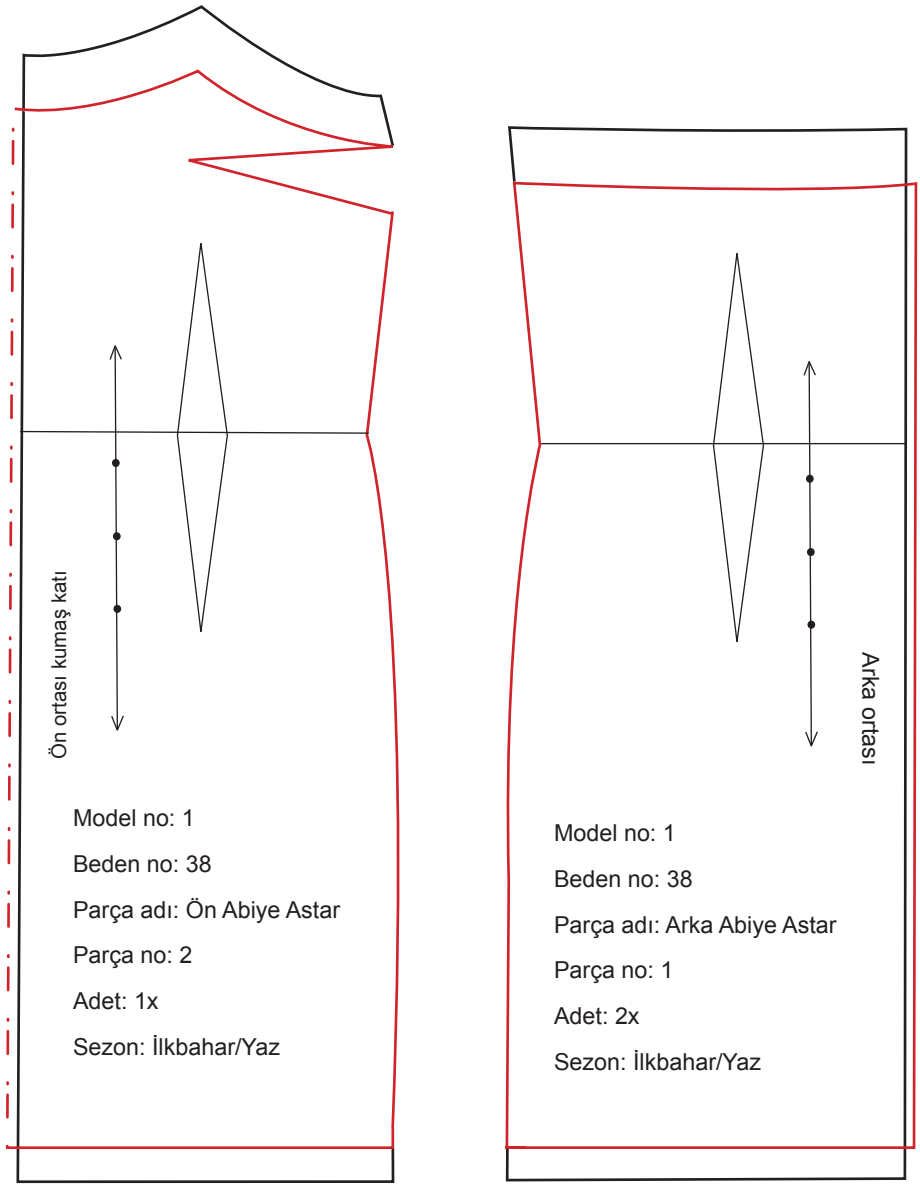
- Askı parçasının kenarlarına 1 cm dikiş payı veriniz.

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Kopya alırken cetvel ve pistole kullanınız.
- Düz boy ipliğine dikkat ediniz.
- Yardımcı çizgilerin kopyasını almayı unutmayınız.
- Ön ortası kumaş katı olduğu için dikiş payı vermeyiniz.
- Temiz ve düzenli çalışınız.

MODEL UYGULAMALI ABİYE ELBİSE ASTAR ŞABLON ÇİZİM İŞLEMLERİ

Şekil 1.5: Model uygulamalı elbise astar şablon çizimi

Yönerge

Bu uygulamada sizden Model Uygulamalı Abiye Elbise Üzerine Astar kalıbı çizimini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.5 'ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 3. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Kâğıt, kalem, silgi, cetvel, pelür kâğıdı, gönye, pistole, riga, çizim masası, eşel, mezura

İşlem Basamakları

Ön

- Ön beden şablon kopyasını alınız.
- Kâğıdınızın sol tarafına dik çizgi çiziniz.
- Ön ortasını dik çizgi üzerine getirerek yapıştırınız.
- Ön ortasından dışarıya doğru şablon kenarından 0,5 cm astar bolluğu vererek çiziniz.
- Etek ucu çizgisinden yukarıya doğru 5 cm işaretleyerek etek boyunu kısaltınız.
- Ön yaka ve kol oyuntusundan aşağıya doğru 3 cm işaretleyiniz ve bu noktaları kavisle birleştiriniz.
- Ön beden parçasının üzerine şablon bilgilerini yazınız.

Arka

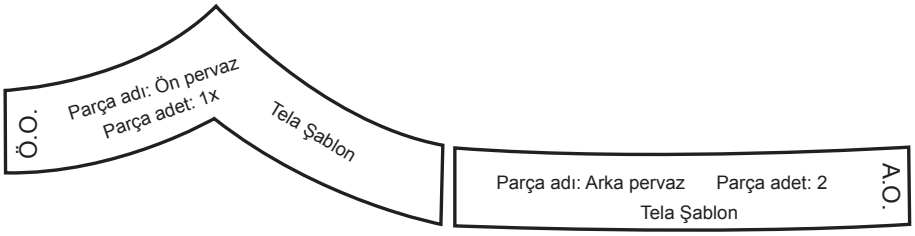
- Arka beden şablon kopyasını alınız.
- Arka ortasını dik çizgi üzerine getirerek yapıştırınız.
- Arka ortasından dışarıya doğru şablon kenarından 0,5 cm astar bolluğu vererek çiziniz.
- Etek ucu çizgisinden yukarıya doğru 5 cm işaretleyerek etek boyunu kısaltınız.
- Arka beden hattından aşağıya doğru 3 cm işaretleyiniz ve bu noktaları kavisle birleştiriniz.
- Arka beden parçasının üzerine şablon bilgilerini yazınız

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Kopya alırken cetvel ve pistole kullanınız.
- Düz boy ipliğine dikkat ediniz.
- Temiz ve düzenli çalışınız.

MODEL UYGULAMALI ABİYE ELBİSE TELA KALIBI

Şekil 1.6: Model uygulamalı abiye elbise tela kalıbı

Yönerge

Bu uygulamada sizden Model Uygulamalı Abiye Elbise Üzerine Tela Kalıbı Çizimini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.6 'dan yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 3. Kontrol listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Kâğıt, kalem, silgi, cetvel, pelür kâğıdı, gönye, pistole, riga, çizim masası, eşel, mezura

İşlem Basamakları

- Pervaz kalıplarının dikiş paysız hâlinden kopya alarak ön yaka-kol ve arka beden pervaz tela kalıplarını oluşturunuz.
- Kalıpların üzerine kesim için gerekli bilgileri yazınız. Bunlar; Parça adı, Model adı, parça numarası, beden numarası ve kaç adet kesileceğidir.

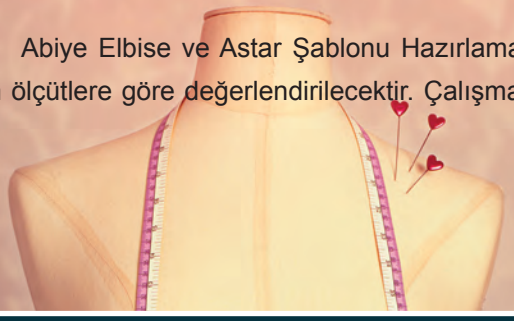

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Tela kalıbı çiziminde kalıpların formunu korumaya özen gösteriniz.
- Kalıpların üzerinde düz boy iplik hattının bulunmasına dikkat ediniz.

3. KONTROL LİSTESİ

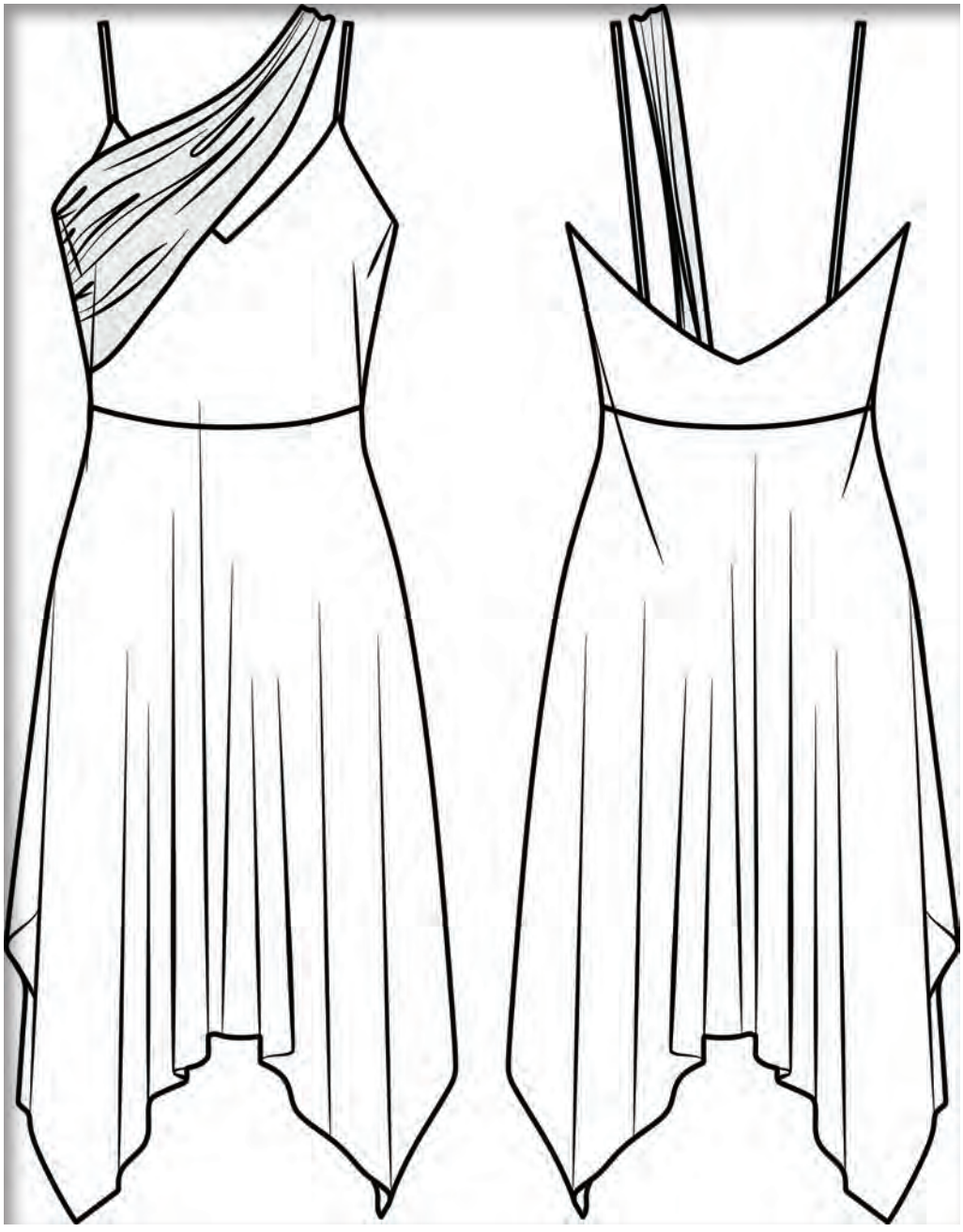
Model Uygulamalı Abiye Elbise ve Astar Şablonu Hazırlama çalışma, aşağıda verilen kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Model uygulamalı abiye elbise ve astar şablonu çizimi için gerekli araç gereci yanında hazır bulundurdu.		
3	Ön beden şablonu hazırlamak için ön beden kalıp parçasının kopyasını aldı.		
4	Arka beden şablonu hazırlamak için genişletme işlemi yapılmış arka beden kalıp parçasının kopyasını aldı.		
5	Astar şablonu için genişletme işlemi yapılmış ön ve arka beden kalıp parçaları üzerinden kopya aldı.		
6	Abiye elbise şablonu için belirtilen ölçülerde dikiş payı verdi.		
7	Astar şablonu için belirtilen ölçülerde dikiş payı verdi.		
8	Pervaz şablonunu hazırladı.		
9	Tela şablonunu hazırladı.		
10	Ölçülerin doğruluğunu kontrol etti.		
11	Gerekli yazı ve işaretleri aldı.		
12	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
13	Malzemeleri verimli kullandı.		
14	Verilen işi planlanan sürede tamamladı		
15	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

SIRA SİZDE

Teknik çizimi verilen abiye elbisenin model özeliklerini inceleyerek tespit ettiğiniz özellikleri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız (Görsel 1.13).

Görsel 1.13: Abiye elbise modeli

1.3.3. Abiye Elbise Kalıp Provası Yapma

Kalıp, insan vücudunun şekline uygun bir giysi elde etmek için vücut ölçülerinin kullanılması ve kâğıt üzerine çizilmesiyle oluşturulan iki boyutlu geometrik formdur.

Temel kalıp; üzerine model uygulama işlemi yapılmamış, tasarlanan modelin özellikleri yansıtılmamış ve herhangi bir bedene göre hazırlanan ham kalıptır. "Ana kalıp, baz kalıp" şeklinde de ifade edilmektedir. Kalıp çıkarılmadan önce tasarlanan model doğru analiz edilmeli; model uygulama işlemi, modele en uygun temel kalıp belirlenerek yapılmalıdır (Görsel 1.14).

Görsel 1.14: Temel kalıplar

Kalıp hazırlama işlemlerinin faydaları şunlardır:

- Giysiyi bir bütün olarak göstermeyi sağlar.
- Ölçülere dikkat ederek kalıp çıkarıldığı için prova çıkmasını önler.
- Kişinin vücut özelliğine göre çalışıldığı için kumaşın ekonomik bir şekilde kullanılmasına olanak sağlar.
- Kişinin ölçülerine göre çalışılan düzgün bir kalıpta prova çıkmayacağı için zaman tasarrufu da sağlar.
- Çok farklı vücut özelliklerine göz önüne aldığımızda, her vücut özelliğine uygun kıyafet oluşturulmasını sağlar.

1.3.4. Abiye Elbise Kalıbı Düzeltme İşlemleri

Abiye elbise kalıbı düzeltmesi, genel olarak çizgilerin düzgünlüğünü, oyuntu ve kavis çizimlerinin netliğini ve işaretlerin birbirini takibini içerir. Çizgi, kavis, işaretler kontrol edilerek kalıp düzeltme işlemleri tamamlanır (Görsel 1.15).

Görsel 1.15: Kalıp kontrol işlemleri abiye

6. UYGULAMA

Yönerge

Bu uygulamada sizden Abiye Elbise Kalıbı Düzeltme İşlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Görsel 1.15' ten yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 4. Kontrol Listesi (49. sayfa) ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Mezura, makas kalem, riga, cetvel.

İşlem Basamakları

- Kol oyuntusu, yan dikişleri cetvel ve rigayla çiziniz.
- Ön arka yan dikişlerin eşit olmasına dikkat ediniz.
- Kavislerin birbirini takip etmesine dikkat ediniz.
- Çizgilerde kırıklık olmamasına özen gösteriniz.
- Ön kol-yaka ve arka beden pervazlarının eşitliğini kontrol ediniz.
- Kalıplar üzerindeki kontrol işaretlerinin karşılıklı gelip gelmediğine dikkat ediniz.
- D.B.İ. işaretlerini kontrol ediniz. İşaretlerde eğiklik varsa bunları düzeltiniz.
- Kalıpların üzerine gerekli yazıları yazınız.

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Zamanınızı ve malzemenizi dikkatli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

1.3.5. Abiye Elbise Kalıbı Kesime Hazırlık İşlemleri

Temel beden kalıbı üzerine çalışılacak olan model uygulamalı abiye elbisenin, istenilen kalitede üretilmesi için kalıbın teknik föyü dikkate alınarak çalışılır. Abiye elbise kalıbını kesime hazırlamadan önce kullanılacak tüm kalıpların kontrol işlemleri tamamlanmış olmalıdır.

Yönerge

Bu uygulamada sizden Abiye Elbise Kalıbını Kesime Hazırlama İşlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Görsel 1.16 ve 1.17'den yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 4. Kontrol Listesi (49. sayfa) ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Mezura, makas kalem, riga, cetvel.

İşlem Basamakları

- Kumaş katını, kalıplarınızın kumaş katına getiriniz.
- Kalıpların kenar kısımlarını tekniğine uygun olarak kesiniz (Görsel 1.16).
- Kol oyuntusu ve yakanın kesimini yapınız.
- Beden ve göğüs pensinin kenarlarından dikkatlice kesiniz (Görsel 1.17).

Görsel 1.16: Kalıp kesim işlemleri

Görsel 1.17: Pens kesim işlemleri

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Kalıp parçalarının düz boy ipliklerine dikkat ediniz.
- Zamanınızı ve malzemenizi dikkatli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

1.4. ABİYE ELBİSE ANA VE YARDIMCI MALZEME HESABI

Hazır giyim sektöründe ürün, ana ve yardımcı malzemelerin zincir şeklinde üretim aşamalarından geçmesi ile oluşmaktadır. Üretim öncesi, malzeme hesabının doğru yapılması, malzemelerin çeşitli kaynaklardan uygun fiyatla ve istenilen zamanda temin edilmesi, hedeflenen maliyetleri gerçekleştirmenin adımlarıdır. Ayrıca malzemenin modele uygunluğunun yanı sıra üretilecek sezona ve o sezonun gerektirdiği bazı özelliklere (mevsim, moda rengi vb.) dikkat edilmelidir. Abiye elbise üretiminde kullanılan ana ve yardımcı malzemeler; kumaş, astar ve teladır. Fermuar, iplik, kordon, toka vb. ise modele ve isteğe bağlı olarak kullanılabilen aksesuarlardır (Görsel 1.18).

Görsel 1.18: Ana ve yardımcı malzeme

1.4.1. Abiye Elbise Ana ve Yardımcı Malzemeleri

Ana malzeme olan kumaşın seçimi, elbisenin kullanım yerine göre değişiklik gösterebilir. Abiye elbiseler, süslemeli ve gösterişli kıyafetler oldukları için bu elbiselerde kullanılan malzemeler farklılıklar gösterir. Saten kumaş kullanılarak dökümlü ve şık, şifon kumaş kullanarak drapesi daha fazla olan abiye elbiseler üretilebilir. Tül kumaş kullanarak da daha kabarık modeller ortaya çıkartılabilir (Görsel 1.19).

Görsel 1.19: Kumaş örnekleri

Abiye elbisede kullanılan yardımcı malzemeler; iplik, etiketler (beden etiketi, firma etiketi, yıkama talimatı), fermuar, düğme ve teladır (Görsel 1.20).

Görsel 1.20: Yardımcı malzemeler

1.4.2. Abiye Elbise Ana ve Yardımcı Malzeme Hesabı

Abiye elbise dikimi için gerekli olan ana ve yardımcı malzemeler tespit edildikten sonra bu malzemelerin miktarları hesaplanır. İyi hazırlanmış bir kesim yerleşim planı, kumaş kayıplarının ve atık oluşumunun en aza inmesini sağlayacaktır.

Yönerge

Bu uygulamada sizden Model Uygulamalı Abiye Elbise İçin Ana ve Yardımcı Malzeme Hesabını doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Şekil 1.7, 1.8, 1.9'dan yararlanarak ve aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 4. Kontrol Listesi (49. sayfa) ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Kagıt, kalem, silgi, cetvel, pistole, riga, eşel, mezura, makas

İşlem Basamakları

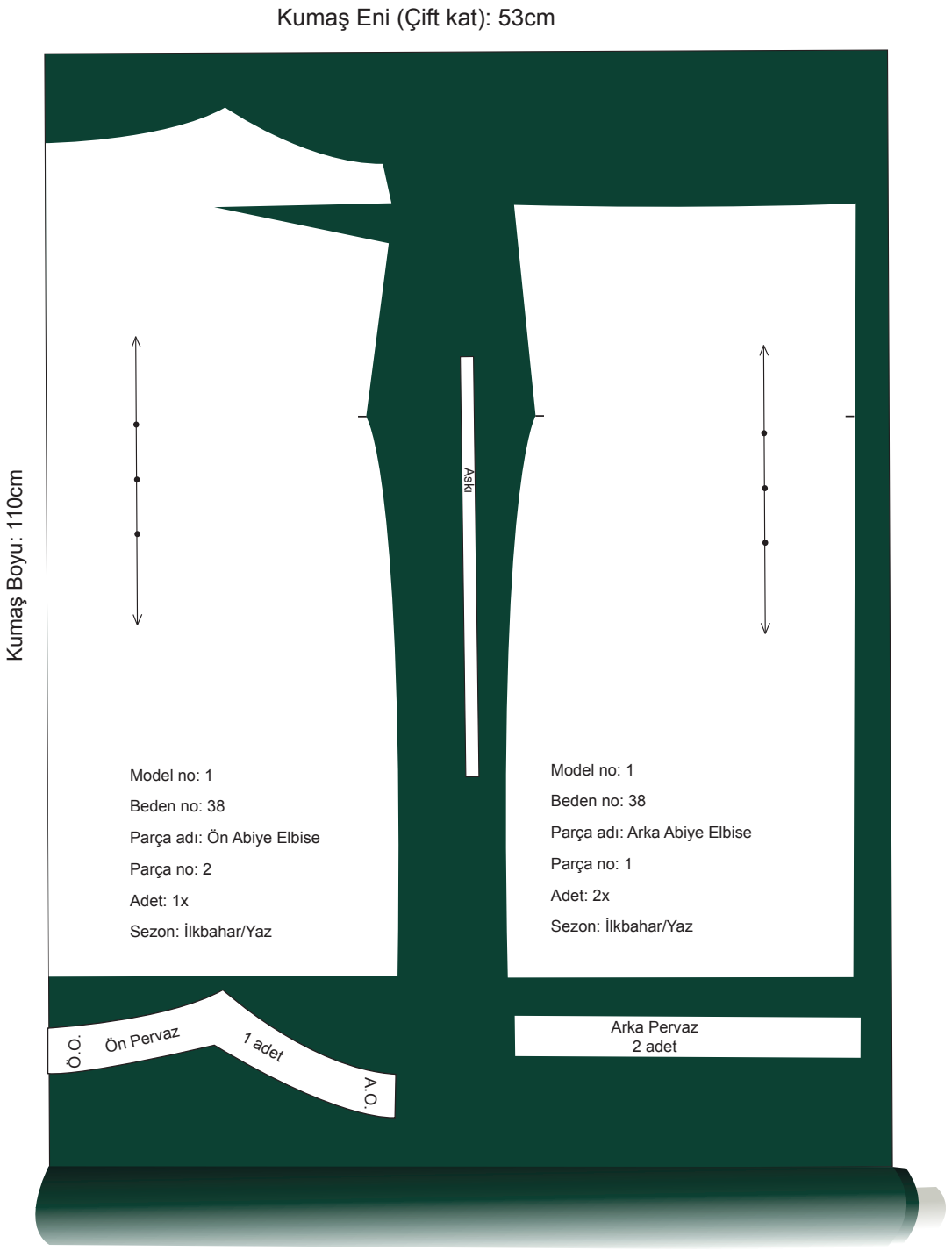
- Kullanılacak kumaş, astar ve telanın enini belirleyiniz.
- Belirlenen ölçümün yarısını kesim masası üzerinde işaretleyiniz. (Kesim planı çift kata hazırlanacağı için)
- Kalıpları, işaretlenen yere düz boy iplik yönüne dikkat ederek yerleştiriniz. (Şekil 1.7.)
- Yerleşim sırasında kalıplar birbirine mümkün olduğu kadar yakın yerleştirilerek kumaştan tasarruf sağlayınız. (Şekil 1.8.)
- Kullanılacak kumaşta tüy veya desen yönü varsa tek yönlü yerleşim yapınız.
- Enine çizgili, kareli veya ekoseli kumaşlarda çizgilerin ve karelerin birbirini tutmasına dikkat ediniz.

Dikkat Edilecek Noktalar

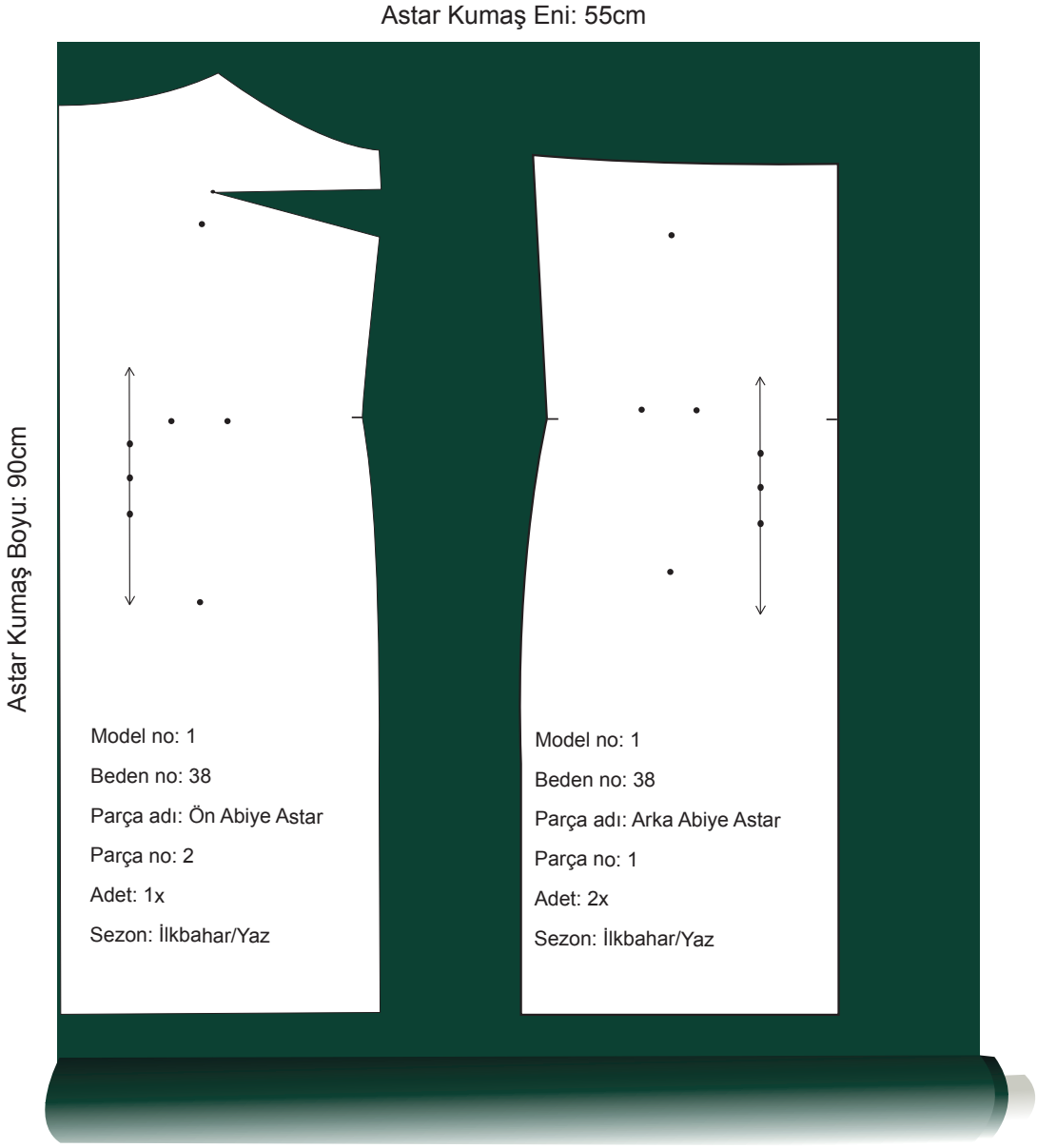
- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Kesim ve işaretleme sırasında kumaş katlarını kaydırmayınız.
- Kumaş kenarını, pastal en ölçüsüne dâhil etmeyiniz.
- Çıt yerlerini derin kesmemeye özen gösteriniz.
- Kalıp parçalarının düz boy ipliklerine dikkat ediniz.
- Kumaş katını, kalıplarınızın kumaş katına getiriniz.
- Zamanınızı ve malzemenizi dikkatli kullanınız.
- Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

MODEL UYGULAMALI ABİYE ELBİSE KUMAŞ PASTAL PLANI

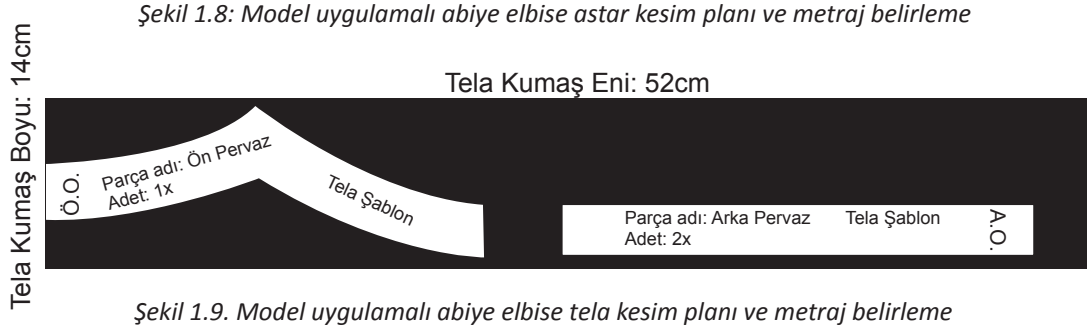

Şekil 1.7: Model uygulamalı abiye elbise kumaş kesim planı ve metraj belirleme

MODEL UYGULAMALI ABİYE ELBİSE ASTAR PASTAL PLANI

Şekil 1.8: Model uygulamalı abiye elbise astar kesim planı ve metraj belirleme

Şekil 1.9. Model uygulamalı abiye elbise tela kesim planı ve metraj belirleme

İpucu

Telalarda kumaşlar gibi tek veya çift en olarak üretilebilirler.
En ölçüleri genellikle 70 cm veya 150 cm'dir.

4. KONTROL LİSTESİ

6-7 ve 8. uygulamalarda yer verilen çalışmalarınız aşağıdaki kontrol listesinde verilen ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Kalıpları düz boy iplik yönüne dikkat ederek yerleştirdi.		
3	Kumaşı ekonomik kullandı.		
4	Kesim planı üzerinden metraj hesabı yaptı.		
5	Astar şablon planı hazırladı.		
6	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
7	Çalışmasını zamanında tamamladı.		
8	Malzemeleri verimli kullandı.		
9	Verilen işi planlanan zamanda tamamladı.		
10	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SORULARI

A) Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Doğru olanların başına "D" yanlış olanlara ise "Y" yazınız.

1. ( ) Yuvarlak hatların çiziminde pistole kullanılır.

2. ( ) Kalıpların üzerinde düz boy iplik hattı bulunmalıdır.

3. ( ) Model uygulama işlemi, modele en uygun temel kalıp belirlenerek yapılmalıdır.

4. ( ) Ön ortası kumaş katı olduğu için dikiş payı verilmelidir.

5. ( ) Pervaz kalıplarının dikiş paysız hâlinden kopya alınarak yaka ve kol pervaz tela kalıpları oluşturulur.

B) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun sözcükleri yazarak cümleleri tamamlayınız.

6. Abiye elbisesi …….kumaş kullanılarak dökümlü ve şık elbiseler hazırlanabilir.

7. Ana malzeme olan ……seçimi, elbisenin kullanım yerine göre değişiklik gösterir.

8. Abartılı bir görsel anlatım ve sunumun hedeflendiği çizime …….denir.

C) Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyup doğru seçeneği işaretleyiniz.

9. Aşağıdakilerden hangisi tasarım sürecini oluşturan faktörlerden değildir?

A) Artistik ve teknik çizimlerin oluşturulması

B) Hedef kitle

C) Konsept araştırması

D) Üretim planı

E) Pastal planı

10. Bir ürünü ortaya koymak adına düşünsel veya uygulamalı çalışmalar sürecine ne ad verilir?

A) Kalıp B) Pastal C) Portfolyo D) Şablon E) Tasarım

11. Aşağıdakilerden hangisi hedef kitle belirlenirken dikkat edilecek noktalardan değildir?

A) Cinsiyet

B) Ekonomik koşullar

C) Fiziksel özellikler

D) İklim

E) Yaşam tarzı

12. Aşağıdakilerden hangisi özgün abiye elbise tasarımında dikkate alınması gereken estetik faktörlerden değildir?

A) Denge B) Maliyet C) Renk D) Siluet E) Uyum

13. Aşağıdakilerden hangisi insan vücudunun şekline uygun bir giysi elde etmek için vücut ölçülerinin kullanılması ve kâğıt üzerine çizilmesiyle oluşturulan iki boyutlu geometrik form olarak tanımlanır?

A) Kalıp B) Pafta C) Pastal D) Şablon E) Tela

14. Aşağıdakilerden hangisi herhangi bir bedene göre hazırlanmış, kalıplara model uygulama işlemi yapılmamış kalıptır?

A) Tela kalıbı

B) Temel kalıp

C) Son kalıbı

D) Şablon kalıbı

E) Yardımcı kalıbı

15. Aşağıdakilerden hangisi kalıp hazırlama işlemlerinin faydalarından değildir?

A) Giysiyi bir bütün olarak göstermeyi sağlar.

B) Her vücut özelliğine uygun kıyafet oluşturulmasını sağlar.

C) Kalıp hazırlama işlemleri üretim maliyetini artırır.

D) Ölçülere dikkat ederek kalıp çıkarıldığı için prova çıkmasını önler.

E) Vücut özelliğine uygun kıyafet oluşturulmasını sağlar.

ABİYE ELBİSE DİKİMİ

2. ÖĞRENME BİRİMİ

Konular

2.1. ABİYE ELBİSE KESİMİ

2.2. ABİYE ELBİSE PROVASI

2.3. ABİYE ELBİSE DİKİMİ VE SÜSLEMESİ

2.4. ABİYE ELBİSE SON ÜTÜ VE SON KONTROL İŞLEMLERİ

Neler Öğreneceksiniz?

- Abiye elbise kesiminin yapılması
- Abiye elbise provasının yapılmasını
- Abiye elbise dikimi ve süslemesinin yapılmasını
- Abiye elbise son ütü ve son kontrol işlemlerinin yapılmasını

Temel Kavramlar

abiye elbise, prova, karşılaştırma teknikleri, son ütü, son kontrol, süsleme ve yardımcı malzeme, astar, ela, bol teyel, düz teyel, dekolte, askı, yırtmaç, ara ütü

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

1. Abiye elbiseyi nasıl tanımlarsınız?
2. Abiye elbise ile günlük kullanılan elbise arasındaki farklar neler olabilir?

2. ABİYE ELBİSE DİKİMİ

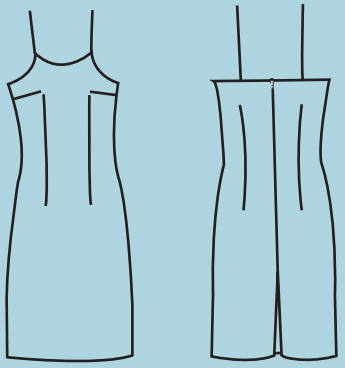
Görsel 2.1: Abiye elbise defilesi

Günlük hayatın dışında özel günler için abiye kıyafetler tercih edilir. Seçimi yapılan abiye elbise, özel anlara katkıda bulunduğu gibi o anların unutulmaz olmasını da sağlar. Abiye elbiselerde kullanılan kumaşı belirleyen en önemli etken model, mevsim ve yapılacak olan organizasyondur (Görsel 2.1).

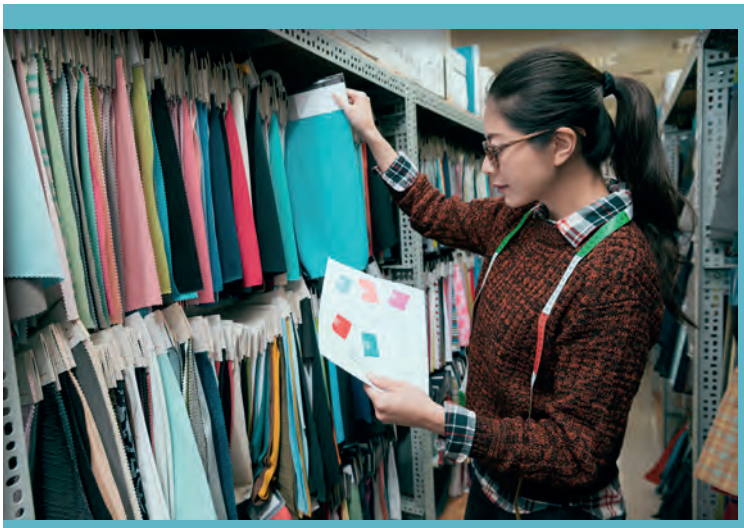
Yazın ipekli, şifon gibi uçuşan, hafif kumaşlar kullanılırken, kışın ise tafta ya da kadife gibi daha kalın kumaşlar ağırlıklı olarak tercih edilir. Dar kesim bir abiye elbise modeli seçiminde likralı kumaşlar tercih edilir. Esnek olmayan kumaşla dikilen dar kalıplı bir elbisenin dikim yerlerinde gözle görülür kasılmalar ve bunun neden olacağı gerilmeler meydana gelebilir.

2.1. ABİYE ELBİSE KESİMİ

Belirlenen modele uygun ölçülerde kumaş, astar ve tela kesim işlemi, model analiz föyünde yer alan bilgiler kontrol edilerek hazırlanan kalıplar doğrultusunda kesim tekniklerine uygun olarak yapılır.

<table>
<tr><th colspan="3">MODEL ANALİZ FÖYÜ</th></tr>
<tr><td>ÜRÜN: Abiye Elbise</td><td>BEDEN: 38</td><td>SEZON: İlkbahar Yaz</td></tr>
<tr><td colspan="2">
Şekil 2.1: Teknik çizim</td><td>DİKİŞ PAYLARI
Yan dikişler: 1 cm
Arka ortası dikişi: 1.5 cm
Etek ucu kıvırma payı: 3 cm
Kol ağzı kıvırma payı: 4 cm</td></tr>
<tr><th colspan="2">MALZEME LİSTESİ (1 ADET İÇİN)</th><th>MODEL ANALİZİ</th></tr>
<tr><td colspan="2">Kumaş: 140 cm eninde, 100 cm boyunda payet kumaş
Astar: 140 cm eninde, 90 cm boyunda ve kumaş renginde likralı polyester astar
Tela: 50 cm eninde, 30 cm boyunda bez tela.
İplik: 1 adet kumaş rengine uygun dikiş ipliği, 1 adet kumaş renginde overlok ipliği
Fermuar: 50 cm</td><td>• Ön beden pensli
• Arka beden pensli
• Kollar bedenden çıkma
• Arka ortası dikişlidir.
• Arka fermuarlı ve yırtmaç</td></tr>
</table>

2.1.1. Kumaşı ve Yardımcı Malzemeleri Kesime Hazırlama İşlemleri

Görsel 2.2:Abiye elbise kumaşı

Abiye elbise dikiminde kullanılan malzemeler, ana ve yardımcı malzeme olmak üzere iki grup altında toplanır. Giysinin **ana malzemesi** kullanılan kumaştır (Görsel 2.2). Giysinin tamamlanmasında kullanılan gerekli bütün ilave malzemeler ise **yardımcı malzemelerdir**.

Görsel 2.3:Yardımcı malzeme

Yardımcı malzemeler, giysinin dikiminde iç ve dış kısmında kullanılır. İplik, astar, tela, biye en çok kullanılan yardımcı malzemelerdir. Bunların dışında fermuar, lastik, kordon, kopça, kurdele, ekstrafor, çıtçıt, cırt bant, toka gibi çeşitli malzemeler de kullanılmaktadır (Görsel 2.3). Hatasız kesim için ilk işlem olarak giysi kumaşı ve astarı ütülenir.

Görsel 2.4: Ütüleme işlemi

Ütüleme işleminde dikkat edilecek noktalar

- Ütüleme işlemi, buharlı ütü ve ütü masası kullanarak yapılır
- Ütü masasının yüzeyi düzgün ve pürüzsüz olmalıdır.
- Ütüleme işleminde ütü bezi veya ütünün tabanında teflon altlık kullanılır (Görsel 2.4).
- Ütü ısısı kumaş ve astarın özelliğine göre ayarlanır.
- Ütüleme işleminin kumaş ve astar tekniğine uygun yapılmasına dikkat edilir.
- Ütüleme işlemi kumaşın düz boy iplik yönünde yapılır.

2.1.2. Abiye Elbise Kumaşı ve Yardımcı Malzemelerin Kesimi

Abiye elbise dikiminde kullanılacak olan kumaş, astar ve telanın kesim işlemleri ayrı ayrı yapılır. Kumaş ve astar, kesim masasına çift kat olarak ve ön yüzeyleri birbirine bakacak şekilde serilerek kesime hazırlanır. Örme, dokuma, boyama gibi hatalar kontrol edilir. Hatanın tespit edilmesi durumunda, hatalı kısımlara dikkat ederek kesim şablonlarını kumaşa yerleştirme işlemi yapılır.

Abiye elbise kumaşının ve yardımcı malzemelerin kesimi, kumaş kesim tekniğine uygun yapılmalıdır.

1. UYGULAMA

Yönerge

Bu çalışmada sizden Abiye Elbise ve Yardımcı Malzeme Kesim İşlemlerini yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 1.Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Abiye elbise kumaşı, astar, bez tela, makas, mezura, cetvel, riga, toplu iğne, çizgi sabunu.

Kesilecek Parçalar

Kumaş

- Arka beden (2 adet)
- Ön beden (1 adet)
- Pervaz ön beden (1 adet)
- Pervaz arka beden (2 adet)

Astar

- Arka beden (2 adet)
- Ön beden (1 adet)

Tela

- Pervaz ön beden (1 adet)
- Pervaz arka beden (2 adet)

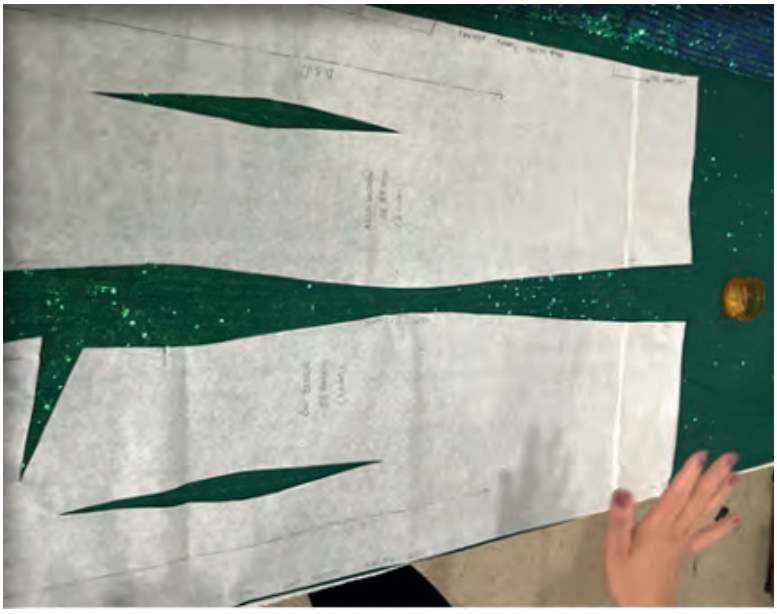

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Kesim için kullanılacak araç gereci hazırlayınız.
- Kesim için kullanılacak makasın keskinliğini kontrol ediniz.
- Kesim işlemine büyük parçalardan başlayınız.
- Kalıpların kumaş katına gelmesi gereken bölümlerini göz önünde bulundurunuz.
- Çizim için kullanılan terzi sabunun leke bırakmamasına özen gösteriniz.

İşlemi Basamakları

- Modele uygun kumaşı ütüleyiniz.
- Kumaşı çift kat olarak kesim masasına seriniz.
- Hazırlanan kesim şablonlarını büyük kalıp parçalarından başlayarak kumaş katına gelecek şekilde kalıpları düz boy iplik yönüne, çizgi ve desen takibi yaparak tekniğine uygun olarak yerleştiriniz (Görsel 2.5, 2.6).

Görsel 2.5: Kalıp yerleştirme işlemi

Görsel 2.6: Kalıpların yerleştirmenin son hâli

- Çizim işlemi esnasında kalıpların kaymaması için şablon kalıplarını kumaşa toplu iğneyle tutturunuz (Görsel 2.7, 2.8).

Görsel 2. 7: Kalıplar toplu iğneyle kumaşa tutturulur (Ön)

Görsel 2.8: Kalıplar toplu iğneyle kumaşa tutturulur (Arka)

- Yerleştirme işlemini bitirdikten sonra kalıpları çizgi sabunu, uçan kalem riga ve cetvel gibi araçlarla kumaşa çiziniz.
- İçeride kalan ve dikişte kullanılması gereken bazı hatları şablon kullanılarak işaretleyiniz (Görsel 2.9, 2.10).

Görsel 2.9: Kalıpların riga yardımıyla çizilmesi (Kalça)

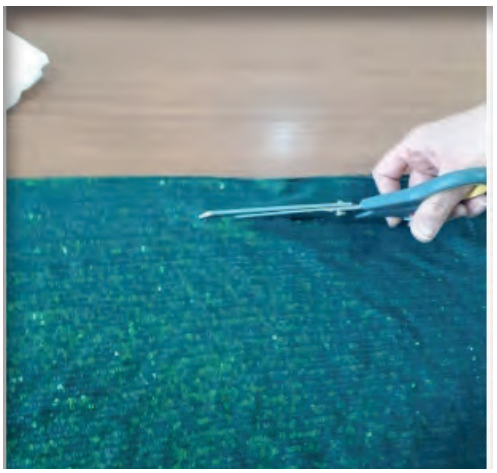

Görsel 2.10: Görsel 2. 10: Kalıpların riga yardımıyla çizilmesi (Pens)

- Kalıpları kumaşın üzerinden alınız, kumaş üzerindeki çizimleri kontrol ediniz (Görsel 2.11).
- Eksik çizgi ve çıt yerleri varsa tamamlayınız.
- Kesim işlemine başlamadan önce model analiz fönünde yer alan bilgiler kontrol ediniz.
- Hata yoksa makas yardımıyla çizilen yerlerden dikkatlice kesiniz (Görsel 2.12).

Görsel 2.11:Çizim sabunuyla kalıpları kumaş üzerine aktarma

Görsel 2.12: Makas yardımıyla kumaş kesimi

1. KONTROL LİSTESİ

Model Uygulamalı Abiye Elbise Kesim çalışması, aşağıda verilen kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Abiye elbise kumaşın kesim şablon kalıbını hazırladı.		
3	Abiye elbise kumaşını kesim masasına serdi.		
4	Kalıbı kumaşa yerleştirme işlemlerini tekniğe uygun olarak yaptı.		
5	Kalıpların etrafını çizgi sabunuyla çizdi.		
6	Abiye elbise kumaşı kesimini tekniğe uygun olarak yaptı.		
7	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
8	Verilen işi planlanan zamanda tamamladı.		
9	Malzemeleri verimli kullandı.		
10	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

Yönerge

Bu çalışmada sizden Abiye Astar Kesim İşlemlerini yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 2.Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

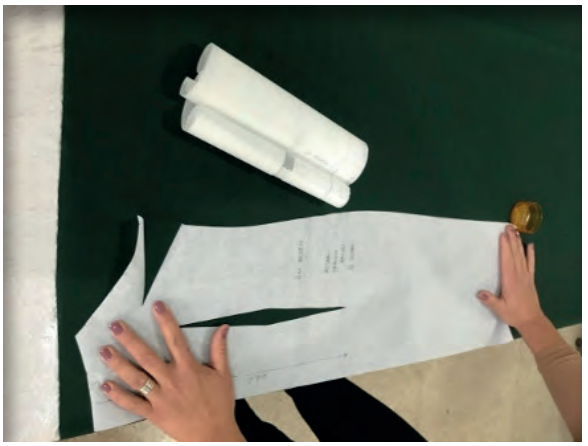
Abiye elbise astarı, makas, mezura, cetvel, riga, toplu iğne, çizgi sabunu

Dikkat Edilecek Noktalar

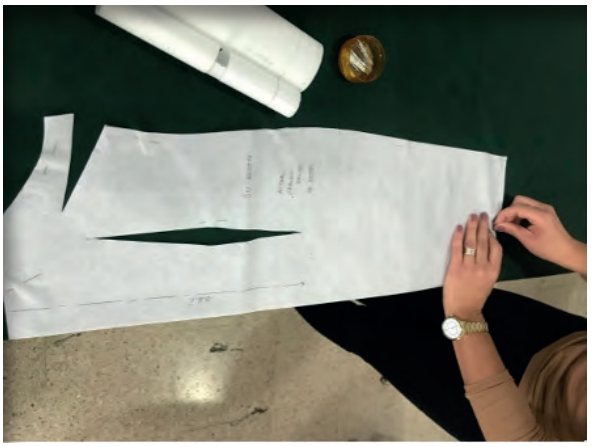
- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Kesim için kullanılacak araç gereci hazırlayınız.
- Kesim için kullanılacak makasın keskinliğini kontrol ediniz.
- Kesim işlemine büyük parçalardan başlayınız.
- Kalıpların kumaş katına gelmesi gereken bölümlerini göz önünde bulundurunuz.
- Çizim için kullanılan terzi sabunun leke bırakmamasına özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- Modele uygun astarı ütüleyiniz.
- Astarı çift kat olarak kesim masasına seriniz.
- Hazırlanan astar şablonlarını kumaş katı ve düz boy ipliğini dikkate alarak astar kumaşı üzerine yerleştiriniz (Görsel 2.13).
- Kalıpların çizim işlemi sırasında kaymaması için kumaşı toplu iğneyle iğneleyerek sabitleyiniz (Görsel 2.14).

Görsel 2.13: Kalıbı kumaşa yerleştirme

Görsel 2.14: Kalıbın kumaşa toplu iğneyle tutturulması

- Kalıpları riga ve cetvel yardımıyla kumaşın üzerine çizgi sabunuyla çiziniz.
- İçeride kalan ve dikişte kullanılması gereken bazı hatlar şablon kullanılarak işaretleyiniz (Görsel 2.15, 2.16).

Görsel 2. 15: Kalıbın kumaşa riga yardımıyla çizilmesi (Kalça)

Görsel 2. 16: Kalıbın kumaşa yardımıyla çizilmesi (Arka)

- Çizilmiş kalıpları kumaşın üzerinden alınız, kumaş üzerindeki çizimleri kontrol edilerek eksik çizgi ve çıt yerleri varsa tamamlayınız (Görsel 2.17, 1.18).
- Kesim işlemine başlanmadan önce model analiz föyünde yer alan bilgileri kontrol ediniz.
- Hata yoksa makas yardımıyla çizilen yerlerden dikkatlice kesiniz.

Görsel 2.17: Kalıpların kumaşa çizimi

Görsel 2.18: Çizilmiş kalıpların kesimi

2. KONTROL LİSTESİ

Model Uygulamalı Abiye Elbise Astar Kesim çalışması, aşağıda verilen kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı		
2	Astar şablon kalıbını hazırladı		
3	Astarı kesim masasına serdi.		
4	Kalıbı kumaşa yerleştirme işlemlerini tekniğe uygun olarak yaptı		
5	Astarı kesimini tekniğe uygun olarak yaptı.		
6	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
7	Verilen işi planlanan zamanında tamamladı.		
8	Malzemeleri verimli kullandı.		
9	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

Yönerge

Bu çalışmada sizden Abiye Elbise İçin Tela Kesim İşlemlerini yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız. 3.Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

İpek tela, makas, mezura, cetvel, riga, toplu iğne,çizgi sabunu

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Kesim için kullanılacak araç gereci hazırlayınız.
- Kesim için kullanılacak makasın keskinliğini kontrol ediniz.
- Kesim işlemi için telayı hazırlayınız.
- Pervazları pek telaya uygun şekilde yerleştiriniz.
- Telayı yapıştırma işleminde ütü ısısını kontrol ediniz.

İşlem Basamakları

- Telayı kesim masasına seriniz.
- Daha önceden kesimi yapılmış ön ve arka pervaz açılarak tela üzerine yerleştiriniz (Görsel 2.19, 1.20).
- Ütüyle yapıştırma esnasında, pervazların tela üzerinden kaymaması için toplu iğneyle telaya tutturunuz.

Görsel 2.19: Kesilen pervazların bez telaya yerleştirilmesi

Görsel 2.20:Pervazların bez telaya toplu iğneyle tutturulması

- Toplu iğneyle telaya tutturulan pervazları makas yardımıyla kesiniz (Görsel 2.21, 2.22).
- Kesilen parçaları ütü masasına alınız, üstüne ütü bezi seriniz.
- Ütü yardımıyla bez telayı pervazlara yapıştırma işlemi gerçekleştiriniz.

Görsel 2.21: Bez telanın kesimi

Görsel 2.22: Pervazlara ütüyle tela yapıştırma

3. KONTROL LİSTESİ

Model Uygulamalı Abiye Elbise Tela Kesim çalışması, aşağıda verilen kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı		
2	Telayı kesim masasına serdi		
3	Pervazları telaya toplu iğneyle sabitledi		
4	Telayı tekniğine uygun kesti		
5	Kesilmiş tela ile pervazları buharlı ütüyle yapıştırdı		
6	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
7	Verilen işi planlanan zamanda tamamladı.		
8	Malzemeleri verimli kullandı.		
9	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

2.2. ABİYE ELBİSE PROVASI

Görsel 2.23: Prova işlemi

Giysiye son şeklini vermeden önce giysiyi giyecek kişinin veya aynı ölçülerdeki başka bir mankenin üzerinde yapılan deneme, hataları düzeltme, ölçüleri kontrol etme işlemine **prova** denir (Görsel 2.23).

- Provayla ilgili tüm malzemeler hazır olmalıdır.
- Prova bedenin sağ tarafından başlanarak yapılmalıdır.
- Modelin bütün özellikleri provaya yansıtılmalıdır.
- Provada izlenilecek sıra bilinmelidir.
- Provada kullanılacak iğnelerin kişiye veya mankene batırılmamasına dikkat edilmelidir.

2.2.1. Kişiyi ve Prova Ortamını Hazırlama

Görsel 2.24:Prova ortamı

Prova yapan kişinin; ikna etme kabiliyeti yüksek, yaptığı işte tecrübeli olması, zamanı verimli kullanması, insan anatomisini iyi bilmesi, müşterinin beklentilerini gözlemleyerek yönlendirme yapabilmesi gerekir. Müşterinin psikolojisini çok iyi analiz ederek müşteriye karşı nasıl bir tutum geliştirmesi gerektiğini çözümleyebilmesi de önemlidir. Ayrıca prova yapan kişinin; kalıp, dikim, prova gibi bilgileri yeterli düzeyde olmalıdır. Provayla ilgili tüm malzemeler hazır olmalıdır.

Prova ortamının özellikleri şu şekillerde olmalıdır:

- Prova yapılacak alan, rahat hareket edebilecek yeterli genişlikte olmalıdır (Görsel 2.24).
- Prova ortamı düzenli, temiz ve yeterince aydınlatılmış olmalıdır.
- Prova ortamının ısısı oda sıcaklığında olmalıdır
- Prova yapılacak kişi, abiye elbise içine giyebileceği kıyafetle gelmelidir.
- Prova ortamında bir boy aynası bulunmalı kişi aynada kıyafetin tamamını görebilecek şekilde durmalıdır.
- Prova esnasında kalıp ve kesim hataları aynadan bakılarak belirlenmelidir.

2.2.2. Abiye Elbise Provası

Elbise provası, dikim için kesilmiş kumaş parçalarının kişiye ya da aynı ölçülerdeki cansız mankene toplu iğne veya teyelle tutturulması işlemidir. Bu sayede kalıp ve beden üzerindeki ölçü kontrollerinin de yapılması sağlanır.

SIRA SİZDE

Abiye elbise prova işlemlerini inceleyiniz. Prova tekniklerini araştırınız ve sonuçlarını sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

4. UYGULAMA

Yönerge

Bu uygulamada sizden Abiye Elbise Prova İşlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 4.Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Provaya hazırlanmış abiye elbise, prova mankeni, makas, mezura, toplu iğne, çizgi sabunu, dikiş iğnesi, teyel ipliği

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Prova ortamının temiz ve düzenli olmasına dikkat ediniz.
- Prova ortamının yeterli derecede aydınlanmasını sağlayınız.
- Prova ortamının oda sıcaklığında olmasına dikkat ediniz.
- Provaya hazırlanan elbisenin teyelini tekniğine uygun alınız.
- Provası yapılacak kişinin, elbiseyi iç giysi üzerine giymesini sağlayınız.

İşlem Basamakları

- Provasını yapacağınız kişinin normal pozisyonda durmasını sağlayınız.
- Kişinin beden, bel ve kalça hatlarını doğru tespit ediniz.
- Provayı, bedenin sağ tarafından başlayarak yapınız.
- Ön ve arka bedendeki pensleri teyelleyiniz (Görsel 2.25).

Görsel 2.25: Ön ve arka pensleri teyelle birleştirme

- Yan dikiş ve arka ortası dikiş paylarını kumaşın tersinden iğneleyerek birleştiriniz. İğnelediğiniz yerleri teyelleyiniz (Görsel 2.26).
- Ön bedenden sonra arka beden, pens düzeltmelerini yapınız.

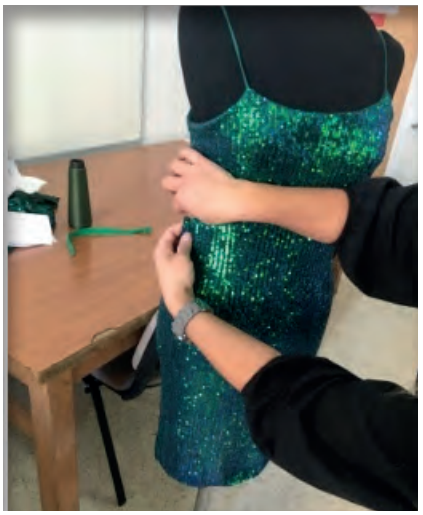
Görsel 2.26: Yan dikişleri teyelle birleştirme

- Prova için hazırlanmış elbiseyi cansız mankene giydiriniz (Görsel 2.27).
- Etek boyunu kıvırarak teyelleyiniz.
- Yapılan düzeltmeleri bozmadan parçaları birbirinden ayırınız.
- Prova için hazırlanmış abiye elbiseyi ön ve arka ortaları kaymayacak şekilde bedene iğneleyiniz.

Görsel 2.27: Elbisenin cansız mankene giydirilmesi

- Yapılan değişiklikleri çizgi sabunu veya işaret teyeliyle belirleyiniz (Görsel 2.28).
- Değişiklik yapılan yerdeki eski işaret ve teyelleri kaldırınız.
- Provada kesilen, çıtlatılan dikiş paylarını gerginlik yapmaması için masada düzelterek kesiniz.
- Etek boyunda düzeltmeler varsa yeni boyu işaretleyiniz.

Görsel 2.28: Teyelle işaretleme

4. KONTROL LİSTESİ

Model Uygulamalı Abiye Elbise Prova çalışması, aşağıda verilen kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Prova ortamını ve prova için gerekli malzemeleri hazırladı		
3	Abiye elbise için prova işlemlerini sıraladı.		
4	Abiye elbise prova işlemlerini tekniğe uygun olarak yaptı.		
5	Prova esnasında gerekli düzeltmeler için işaretlemeleri yaptı.		
6	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
7	Malzemeleri verimli kullandı		
8	Verilen işi planlanan zamanda tamamladı.		
9	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

2.2.3.Kumaş Cinsine Uygun Karşılaştırma Teknikleri

Görsel 2.29: Bol teyelle karşılaştırma

Görsel 2.30: Sabunla karşılaştırma

Kumaş üzerindeki işaretleri, kumaşın bir yüzünden diğer yüzüne geçirmek için kullanılan tekniğe **karşılaştırma tekniği** denir. Karşılaştırma tekniklerinde kumaş ve model özelliğine göre rulet, çizgi sabunu, karbon kâğıdı, uçan kalem ve bol teyel yöntemi kullanılır.

Bol Teyelle Karşılaştırma: Tüm kumaş türlerine ve her modele uygulanabilir. Kumaş renginden farklı renkte dikiş ipliği tercih edilir (Görsel 2.29).

Uçucu Kalemle Karşılaştırma: Tüm kumaş türlerine ve her modele uygulanabilir. Genelde hassas kumaşlarda tercih edilir. İşaretlenen kısımlar, ütüleme işlemi sırasında buharın etkisiyle uçar ve kumaş üzerinde herhangi bir iz bırakmaz.

Toplu İğneyle Karşılaştırma: Toplu iğneyle karşılaştırma işlemi ince kumaşlar için kullanılan yöntemdir.

Ruletle Karşılaştırma: Ruletle karşılaştırma ince yapıda kumaş ve astar kumaşlar için uygulanan yöntemlerden biridir.

Karbon Kâğıdıyla Karşılaştırma: Düz renkli dokuma kumaşlara ve klasik modellere uygulanan karşılaştırma yöntemidir.

Sabunla Karşılaştırma: Klasik model ve kumaşlarda tercih edilir. Kalın ve saten kumaşlarda tercih edilen yöntemlerden değildir (Görsel 2.30).

SIRA SİZDE

Karşılaştırma tekniklerini inceleyiniz. Sizin için en uygun karşılaştırma tekniğinin hangisi olduğunu nedenleriyle birlikte sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

5. UYGULAMA

Yönerge

Bu uygulamada sizden Abiye Elbise Bol Teyelle Karşılaştırma Tekniğini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 5.Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Abiye elbise, kumaşı, makas, mezura, toplu iğne, çizgi sabunu, dikiş iğnesi, teyel ipliği

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Çalışma ortamını düzenleyiniz
- Teyel için farklı renkte dikiş ipliği seçiniz.
- Bol teyel işlemi için yeterli aydınlatma olmasına dikkat ediniz.
- Bol teyeli kesmek için ucu sivri ve keskin makas seçimine dikkat ediniz.
- Teyelleri makasla keserken kumaşı kesmemeye dikkat ediniz.

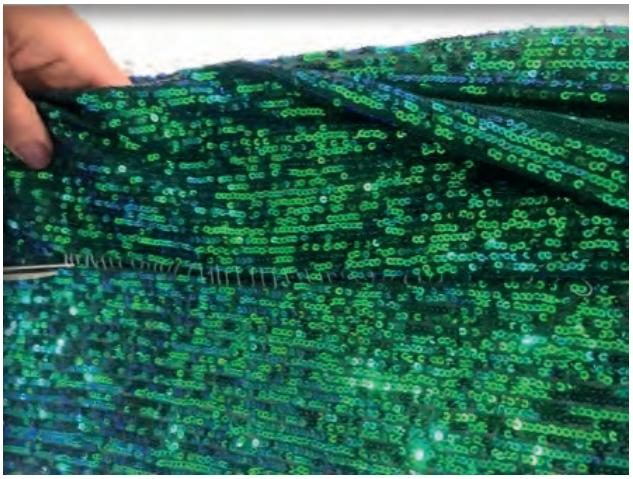
İşlem Basamakları

- Çalışma ortamını ve malzemelerinizi hazırlayınız.
- Karşılaştırma yapılacak giysi parçalarını eşleştiriniz.
- Kumaş özelliğine uygun kalınlıkta dikiş ipliği ve iğnesi seçiniz.
- Çizgi sabunuyla işaretlerin üzerinden bol teyel alınız (Görsel 2.31).

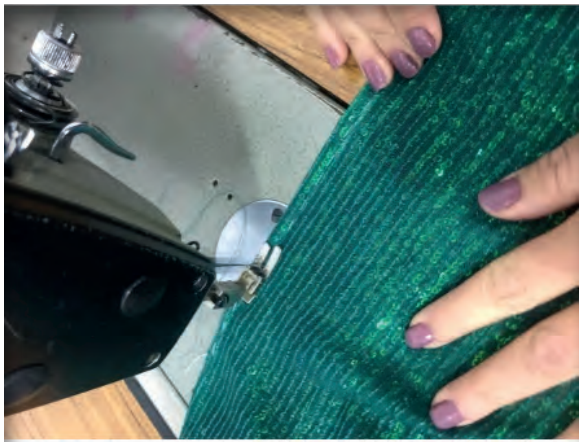
Görsel 2.31: Bol teyel işlemi

- Teyel aldığınız kumaş parçalarını elle tutarak ikiye ayırınız (Görsel 2.32).
- Teyelleri ikiye açarak ipliklerin ortasından kesiniz.
- Kesilen parçaların teyellerini kontrol ediniz.

Görsel 2.32: Kumaş parçalarındaki karşılaştırma teyelinin kesilmesi

- Bol teyel kesim işleminden sonra makine dikişi çekiniz (Görsel 2.33).
- Makine dikişinden sonra kesilen teyel iplikleri temizleyiniz (Görsel 2.34).

Görsel 2.33: Makine dikişi çekme

Görsel 2.34: Teyel ipliklerinin temizlenmesi

5. KONTROL LİSTESİ

Model Uygulamalı Abiye Elbise Karşılaştırma çalışması, aşağıda verilen kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Bol teyelle karşılaştırma işlemlerini açıkladı.		
3	Gerekli araç gereci hazırladı.		
4	Kumaşa uygun dikiş iğnesi ve ipliği seçti.		
5	Çift kumaş üzerinde işaretli yere bol teyel uyguladı.		
6	Teyeli tamamlanan kumaşı ikiye açarak teyelleri kesti.		
7	Kesilen parçaların teyellerini kontrol etti.		
8	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
9	Malzemeleri verimli kullandı		
10	Verilen işi planlanan zamanda tamamladı.		
11	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı		

MERAKLISINA

Dünyanın kıyafet satan ilk mağazası eski Roma'da açılmıştır.

Dünyanın ilk moda dergisi, 1678 yılında Fransa'da erkeklere yönelik olarak basılmıştır.

Lacoste (Lakost) işlemeli timsah logosu, bir tasarımcı tarafından tasarlanan ilk logodur.

Napolyon'un askerlerinin üniformalarının kol kısımlarına dikilmiş olan pirinç düğmelerin esas amacı, askerlerin burunlarını kollarına silmesini önlemektir

Kraliçe Victoria'nın düğününden önceki zamanlarda beyaz renk geleneksel yas rengiydi.

Psikolojik araştırmalara göre insan gözü desenli kumaşlara daha uzun süre bakıyor, bu da bunları giyen insanları olduğundan daha kilolu görmemize neden oluyor.

Her ne kadar günümüzde çocuk kıyafetlerinin çok büyük bir pazarı mevcut olsa da çocuklar 19. yüzyıla kadar "minyatür yetişkinler" olarak giydirilirdi (Görsel 2.35).

2.3. ABİYE ELBİSE DİKİMİ VE SÜSLEMESİ

Üretimde kaliteyi etkileyen en önemli faktörlerden birisi de dikiştir. Dikiş, giysinin görünüm ve kullanım kalitesini etkiler. Bu sebepten dolayı kaliteli bir dikiş elde etmek için doğru dikiş iğnesi ve iplik seçilmeli, kullanılan makinenin dikiş ayarı doğru yapılmalıdır. Dikiş kumaş parçalarını birleştirmek için kullanıldığı gibi süslemede de kullanılır.

Özel gün ve gecelerde tercih edilen abiye elbisede, süsleme önemli bir yer tutar. Model uygulamaları, dikiş teknikleri, nakış tekniği, hazır gereçler kullanılarak süslenen abiye elbise daha güzel ve estetik görünür. Süsleme işlemi dikim öncesi yapılabildiği gibi dikim sonrası da yapılabilir.

2.3.1. Abiye Elbiseyi 2. Provaya Hazırlama İşlemleri

Abiye elbise kumaş parçaları düz teyel ya da 5 adım makine dikişi kullanılarak birleştirilir, provaya hazır hâle getirilir. Elbiseyi provaya hazırlarken kumaş parçalarını dikiş hatlarından birleştirmeye özen göstermelidir. 2. provada abiye elbise üzerinde son düzeltmeler yapılır ve kesin dikiş hatları belirlenir. Abiye elbise dikimine 2. provanın tamamlanması ile geçilir.

6. UYGULAMA

Yönerge

Bu çalışmada sizden Abiye Elbisenin 2. Provasını Hazırlama İşlemlerini yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 6. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Abiye elbise kumaş parçaları, dikiş iğnesi, teyel ipliği, makas

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Birleşim noktalarının (çıtların) birbirlerine denk gelmesine dikkat ediniz.
- Kolay sökülebilecek teyel ipliği kullanınız.
- Teyel ipliğinin kumaşın renginde olmamasına dikkat ediniz.

İşlem Basamakları

- Ön beden, bel ve göğüs penslerini düz teyelle birleştiriniz.
- Arka beden bel penslerini düz teyelle birleştiriniz.
- Arka bedeni; fermuar ve yırtmaç açıklığı bırakarak arka ortasından, düz teyelle birleştiriniz.
- Ön ve arka bedeni yan dikişlerden düz teyelle birleştiriniz.
- Abiye elbise askılarının her birini yüzü içerde kalacak şekilde ikiye katlayarak makine dikişi çekiniz (Görsel 2.36).
- Askıların yüzünü çeviriniz ve ütüleyiniz (Görsel 2.37).
- Askı uçlarını bedende belirlenen yerlere el dikişiyle tutturunuz.

Görsel 2.36: Askı dikimi

Görsel 2.37: Abiye askısı

6. KONTROL LİSTESİ

Model Uygulamalı Abiye Elbiseyi 2. Provaya Hazırlama çalışması, aşağıda verilen kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Ön beden bel ve göğüs penslerini düz teyelle birleştirdi.		
3	Arka beden bel penslerini düz teyelle birleştirdi.		
4	Arka bedeni arka ortasından düz teyelle birleştirdi.		
5	Ön ve arka bedeni düz teyelle birleştirdi.		
6	Askıları provaya hazırladı.		
7	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
8	Verilen işi planlanan zamanda tamamladı.		
9	Malzemeleri verimli kullandı.		
10	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

2.3.2. Abiye Elbise Dikim Öncesi Süsleme İşlemleri

Giysinin göze daha güzel görünmesi için çeşitli tekniklerle yapılan estetik ilavelere **süsleme** denir.

Giysileri süsleme nedenleri şunlardır:

- Model özelliği uygulamak.
- Göze hoş görünmesini sağlamak
- Giyimi fantezileştirmek.
- Giyimdeki ek yerlerini gizlemek .
- Hatalı ve lekeli yerleri kapatmak .

Abiye elbiseye model özelliği uygulanarak dikim öncesi süsleme işlemi yapılmıştır.

2.3.3. Abiye Elbise 2. Provası

Prova, giysinin görüntüsünü etkileyecek unsurları gidermeye yönelik yapılmaktadır. Abiye elbise mankene giydirilerek prova yapılır. Elbisenin manken üzerindeki duruşu kontrol edilerek varsa düzeltmeler yapılır.

7. UYGULAMA

Yönerge

Bu çalışmada sizden Abiye Elbisenin 2. Provasını yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 7. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Cansız manken, toplu iğne, mezura, boy aynası, dikiş iğnesi, teyel ipliği

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Provayı ayna karşısında ve aydınlık bir ortamda yapınız.
- Provayı bedenin sağ tarafında yapınız.
- Kumaşa zarar vermeyecek toplu iğne kullanmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- Provaya hazırlanmış elbiseyi manken üzerine giydiriniz (Görsel 2.38).
- Elbisenin ön ve arka ortasını, yan dikişlerini, beden, bel ve kalça hatlarını manken üzerindeki yerlerine denk getiriniz.
- Arka ortasında fermuar açıklığını toplu iğneyle kapatınız.
- Beden, bel ve kalça hattıyla etek ucunda ölçü kontrolü yapınız. Dar veya bol gelen yerleri kontrol ediniz.
- Askı ölçüsünü kontrol ediniz.
- Ön beden göğüs ve bel pensi duruşunu kontrol ediniz.
- Elbise boyunu kontrol ediniz.
- Elbiseyi mankenin üzerinden çıkartınız.
- Düzeltme işlemi için kullanılan iğnelerin düşmemesine dikkat ediniz.
- Düzeltme yapılacak yerlerin işaretlerini teyelle alınız.
- Düzeltme çıkmazsa parçaları sökmeyiniz.
- Düzeltme yapılacak parçaların teyellerini sökerek birbirinden ayırınız. Teyelleri sökerken kumaşa zarar vermemeye özen gösteriniz.
- Söktüğünüz parçaları ütüleyiniz
- İşaretlenen hatları çizerek düzeltiniz. Yeni hatları çizerken cetvel ve riga kullanınız.
- Parçaları eşleştirerek iğneleyiniz.
- Prova işaretlerini bol teyel karşılaştırma yöntemini kullanarak diğer parçaya aktarınız.
- Düzeltmeleri kalıplara aktararak kalıplarda gerekli düzeltmeyi yapınız.
- Astar kesimini düzelttiğiniz kalıpları kullanarak yapınız.

Görsel 2.38: Prova

7. KONTROL LİSTESİ

Model Uygulamalı Abiye Elbise 2. Provası çalışması, aşağıda verilen kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Provaya hazırlanmış elbiseyi mankene giydirdi.		
3	Ön ve arka ortası, yan dikişler, beden, bel ve kalça hatlarına dikkat etti.		
4	Fermuar açıklığını kapattı.		
5	Elbisede, mankene dar ve bol gelen yerleri kontrol etti.		
6	Penslerin duruşunu kontrol etti.		
7	Elbise boyunu kontrol etti.		
8	Düzeltme yapılacak yerlerin işaretlerini teyelle aldı.		
9	Karşılaştırma işlemi yaptı.		
10	Kalıplarda gerekli düzeltmeyi yaptı.		
11	Astarı düzeltme yapılan kalıplarla kesti.		
12	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
13	Verilen işi planlanan zamanda tamamladı.		
14	Malzemeleri verimli kullandı.		
15	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

2.3.4. Abiye Elbise Dikimi

Abiye elbise dikiminde pamuklu fantezi kumaşlar (saten, pamuklu saten, kadife), sentetik fantezi kumaşlar (tafta, danteller, sentetik organze), ipekli fantezi kumaşlar (ipek saten, ipek şifon, ipek tül) kullanılır. Abiye elbise dikiminde kullanılan kumaşın özelliğine göre değişik dikim teknikleri kullanılır. Şifon kumaş çok ince olduğu için overlok ile temizlenmez, İngiliz dikişiyle dikilir. Dantel ve güpür kumaşları dikerken desen takibine önem verilir. Tül kumaşlarda overlok kullanılmaz, paylar ince bırakılır. Kadife kumaşları dikerken tüy yönüne dikkat edilir.

İpucu

Abiye elbise dikiminde kullanılan kumaş özelliklerinden dolayı; kumaşa zarar vermemek için ince uçlu (Nm 80) dikiş iğnesi ve iz yapmayan özellikte baskı ayağı kullanılır.

Yönerge

Bu çalışmada sizden Abiye Elbise Dikim İşlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 8. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Düz dikiş makinesi, overlok, ütü, ütü masası, ütü bezi, modelin kesilmiş parçaları, tela, iğne, iplik, makas, mezura, cetvel, toplu iğne, dikiş malzemeleri

Dikkat Edilecek Noktalar

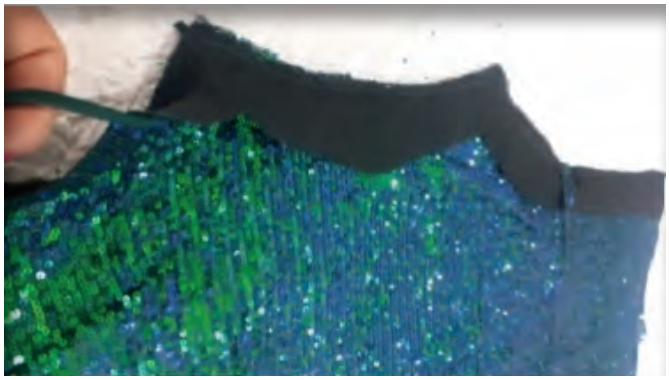
- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Telanın yapışkan yüzünü kumaşın tersine yerleştirdiğinizden emin olunuz.
- Düz dikiş ve overlok makinesinin dikiş ayarlarını kontrol ediniz.
- Dikiş başlangıcı ve sonlarını sağlamlaştırınız.
- Ütü ısısını kumaş ve telaya uygun ayarlayınız.
- Parçaları birleştirirken çıt işaretlerine dikkat ediniz.
- Parçaları teyel ya da toplu iğneyle birleştirerek dikime hazırlamayı unutmayınız.
- Fermuarı teyelleyerek ya da iğneleyerek dikmeye özen gösteriniz.
- Fermuar dikiminde uygun fermuar ayağı kullanmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

Kumaş

- Ön ve arka pensleri şablona göre işaretleyiniz.
- Ön beden göğüs ve bel penslerini makine dikişiyle dikiniz.
- Bel penslerinin dikiş paylarını yan dikişe, göğüs pensinin dikiş paylarını bel hattına yatırarak ütüleyiniz.
- Arka beden bel penslerini makine dikişiyle dikiniz.
- Penslerin dikiş paylarını arka ortasına yatırarak ütüleyiniz.
- Ön ve arka bedeni yan dikişlerden makine dikişi ile birleştiriniz.
- Dikiş paylarını açarak ütüleyiniz.

- Ön ve arka pervazlara, telaları yerleştiriniz ve ütüleyerek yapıştırınız.
- Ön ve arka pervaz parçalarını yan dikişlerden, makine dikişiyle birleştiriniz.
- Dikiş paylarını açarak ütüleyiniz.
- Pervazı, yan dikiş hatları üst üste gelecek şekilde yüz yüze iğneleyerek bedene yerleştiriniz.
- Abiye elbise askı uçlarını; pervaz ve beden arasında, kalıpta belirlenen yerlere yerleştiriniz, iğneyle tutturunuz.
- Pervaz ve askıları, bedene makine dikişi ile birleştiriniz (Görsel 2.39).

Görsel 2.39: Pervaz ve askı dikimi

- Dikiş paylarını inceltiniz.
- Pervaza çıma dikişi çekiniz (Görsel 2.40).

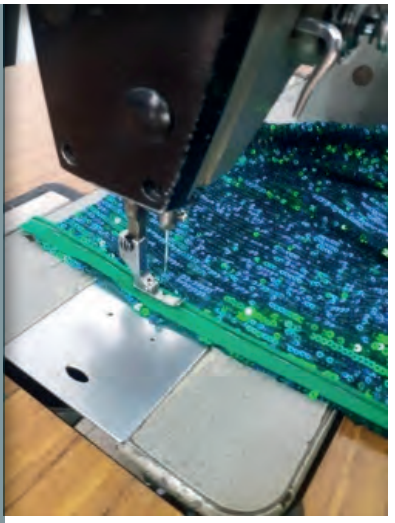
Görsel 2.40: Pervaz çıma dikişi

- Pervazı 1 mm içe kaydırarak ütüleyiniz (Görsel 2.41).

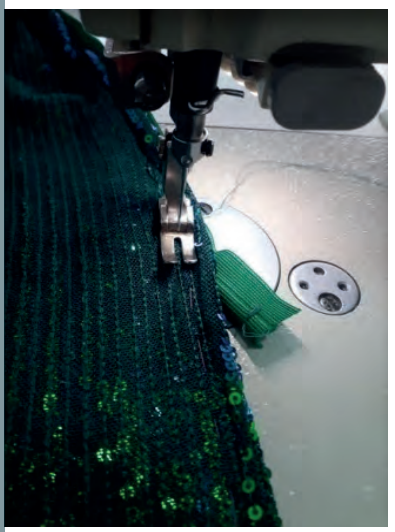
2.41: Pervaz çalışması

- Fermuarı arka bedene yerleştirerek iğneleyiniz.
- Gizli fermuar ayağı kullanarak fermuarı dikiniz (Görsel 2.42).
- Ara ütüleme yapınız.

Görsel 2.42: Fermuar dikimi

- Arka ortada bedeni fermuar bitim noktasından, yırtmaç başlangıç noktasına kadar makine dikişi ile birleştiriniz (Görsel 2.43).

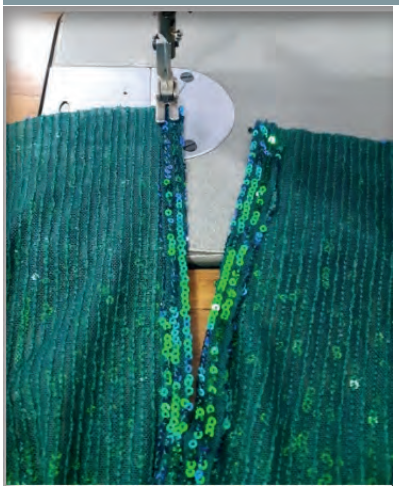
Görsel 2.43: Arka ortası dikişi

- Dikiş payını açarak ütüleyiniz (Görsel 2.44).

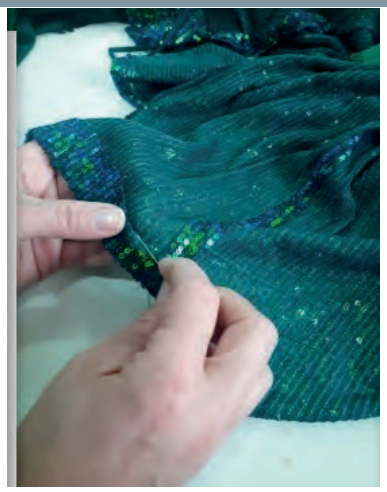

Görsel 2.44: Arka ortası dikiş açma ütüsü

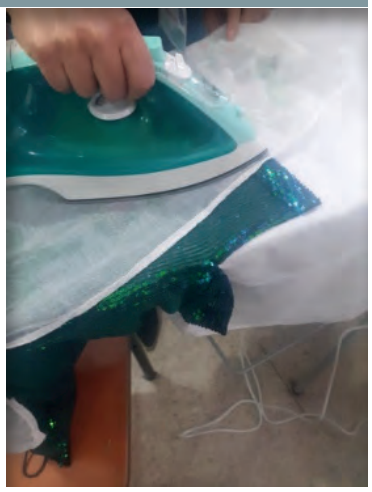
- Yırtmaç dikiş paylarını içe katlayarak ütüleyiniz. Makine dikişi çekiniz (Görsel 2.45).
- Elde gizli baskı yöntemiyle etek ucunu kapatınız (Görsel 2.46).
- Etek ucunu ütüleyiniz (Görsel 2.47).

Görsel 2.45: Yırtmaç dikimi

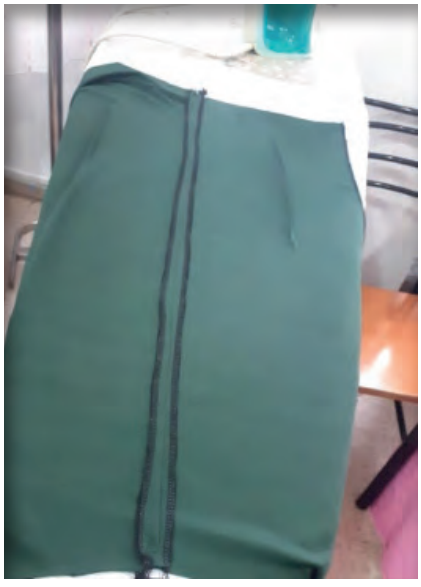
Görsel 2.46: Etek ucu kapama

Görsel 2.47: Etek ucu ütüsü

Astar

- Astar ön ve arka bedenin etrafını overlok ile temizleyiniz.
- Ön ve arka pensleri şablona göre işaretleyiniz.
- Ön beden, göğüs ve bel penslerini makine dikişiyle dikiniz.
- Bel penslerinin dikiş paylarını yan dikişe, göğüs pensinin dikiş paylarını bel hattına yatırarak ütüleyiniz.
- Arka beden bel penslerini makine dikişiyle dikiniz.
- Penslerin dikiş paylarını arka ortasına yatırarak ütüleyiniz.
- Arka bedeni; fermuar ve yırtmaç kısmı açık kalacak şekilde, arka ortasından makine dikişiyle birleştiriniz.
- Dikiş paylarını açarak ütüleyiniz.
- Ön ve arka bedeni yan dikişlerden makine dikişiyle birleştiriniz.
- Dikiş paylarını açarak ütüleyiniz (Görsel 2.48).
- Etek ucunu katlayarak 1 cm'den makine dikişi çekiniz.
- Etek ucunu ütüleyiniz.

Görsel 2.48: Yan dikiş açma ütüsü

Kumaş ve astar birleştirme

- Astar beden hattı, pervazın uç kısmına gelecek şekilde; astar ile pervazı yüz yüze yerleştirerek makine dikişiyle birleştiriniz.
- Dikiş paylarını bel hattına yatırarak ütüleyiniz.
- Astar fermuar açıklığını makine dikişiyle fermuara dikiniz.
- Elbise üzerindeki teyelleri ve dikiş ipliğinin fazlalıklarını temizleyiniz.

8. KONTROL LİSTESİ

Model Uygulamalı Abiye Elbise Dikimi çalışması, aşağıda verilen kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Abiye elbise dikiminde kullanılan araç gereci sıraladı.		
3	Ön ve arka bedendeki pensleri tekniğe uygun şekilde dikti.		
4	Ön ve arka bedeni tekniğe uygun şekilde birleştirdi.		
5	Pervazlara tekniğe uygun şekilde tela yapıştırdı.		
6	Ön ve arka pervazları tekniğe uygun şekilde birleştirdi.		
7	Pervaz ve askıyı, tekniğe uygun şekilde bedene birleştirdi.		
8	Astarlama çalışmasını tekniğe uygun şekilde yaptı.		
9	Gerekli yerlerde ara ütü ve son ütü yaptı.		
10	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
11	Verilen işi planlanan zamanda tamamladı.		
12	Malzemeleri verimli kullandı.		
13	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

2.3.5. Abiye Elbise Dikim Sonrası Süsleme İşlemleri

Abiye elbise dikim sonrası süsleme işlemleri genellikle kurdele, şerit, çeşitli süsleme taşları, pul, boncuk gibi hazır gereçlerle yapılmaktadır. Süslemede kullanılan hazır gereçler iğne iplik yardımıyla dikilerek ya da yapıştırılarak elbiseye tutturulmak suretiyle süsleme işlemi yapılır.

9. UYGULAMA

Yönerge

Bu çalışmada sizden Model Uygulamalı Abiye Elbisenin Süsleme İşlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 9. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

İğne, iplik, makas, süsleme taşları

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- İplik düğümünün küçük olmasına özen gösteriniz.
- Kumaşla aynı renkte iplik kullanınız.

İşlem Basamakları

- Süsleme taşlarını, iğne ve iplik yardımıyla askılara dikiniz (Görsel 2.49).

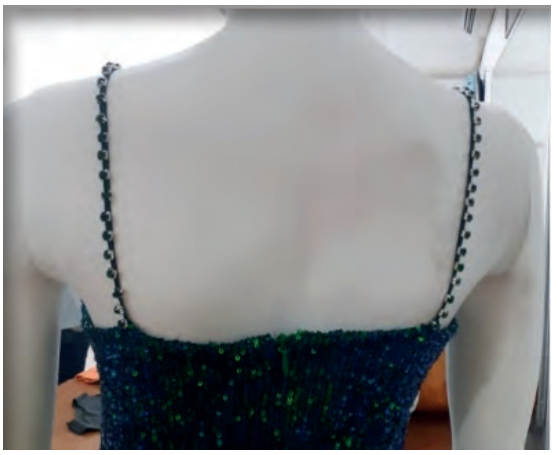

Görsel 2.49: Taşla süsleme

- Süslemeyi askıların tamamına uygulayınız (Görsel 2.50, 2.51).
- Taşların arasında bir taş kadar boşluk bırakınız.
- Taşları askıların enine ortalayarak yerleştiriniz.
- Fazla iplikleri keserek temizleyiniz. Fazla iplikleri temizlerken askıyı kesmemeye özen gösteriniz.

Görsel 2.50: Taşla süsleme önden görünüm

Görsel 2.51: Taşla süsleme arkadan görünüm

9. KONTROL LİSTESİ

Model uygulamalı Abiye Elbise Süsleme çalışması, aşağıda verilen kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Süsleme için uygun malzemeyi seçti.		
3	Taşların aralarında eşit boşluk bıraktı.		
4	Taşları askılara dikti.		
5	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
6	Verilen işi planlanan zamanda tamamladı.		
7	Malzemeleri verimli kullandı.		
8	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

2.4. ABİYE ELBİSE SON ÜTÜ VE SON KONTROLÜ

Abiye elbise üretiminde, dikim işlemleri sırasında ve dikim işlemleri tamamlandıktan sonra ütü işlemi yapılması gerekir. Ütüleme çok özel ütü ve preslerle yapılmasına karşın malzemeye elle hareketin verildiği emek isteyen yoğun bir çalışmadır. Bu nedenle kaliteyi ve maliyeti doğrudan etkiler. Kaliteyi arttırmak ve maliyeti azaltmak için çalışma alanı düzeninin dikkatle yapılması gerekir.

Ütüleme işlemi tamamlanan abiye elbisenin model özellikleri göz önünde bulundurularak son kontrolü yapılır. Yapılan son kontrolle hatalı ürünün tüketiciye ulaşmasının önüne geçilmiş olur.

2.4.1. Abiye Elbise Son Ütüsü

Dikim işlemleri sırasında dikiş açmak, yapıştırmak, gerek duyulan kısımlarda yedirme ve esnetme yapmak için ara ütü yapılır. Dikim işlemi tamamlandığında, giysideki kırışıklıları gidermek ve giysiye biçim vermek için de son ütü yapılır. Son ütüleme yapılırken giysinin model özellikleri dikkate alınır.

10. UYGULAMA

Yönerge

Bu çalışmada sizden Abiye Elbise Son Ütü İşlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 10.Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Ütü masası, ütü, ütü bezi, su kabı

Dikkat Edilecek Noktalar

- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Ütü ısısını kumaşın bir kenarında denemeyi unutmayınız.
- Ütüleme işlemini düz boy iplik yönünde yapmaya özen gösteriniz.
- Ütü bezi kullanmaya özen gösteriniz.

İşlem Basamakları

- Ütüleme işlemi için gerekli araç gereci hazırlayınız.
- Ütünün su seviyesini kontrol ediniz.
- Ütünün sıcaklığını kumaşın cinsine göre ayarlayınız.
- Elbisenin tersini çeviriniz.
- Ön ve arka bedeni tekniğe uygun ütüleyiniz (Görsel 2.52).
- Elbiseyi yüzüne çeviriniz.
- Ütü kontrolünü yapınız. Gerekli yerleri tekrar ütüleyiniz.

Görsel 2.52: Son ütü işlemi

10. KONTROL LİSTESİ

Abiye Elbise Son ütü çalışması, aşağıda verilen kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Ütüleme işlemi için gerekli araç gereci hazırladı.		
3	Ütü ısı ayarını yaptı.		
4	Ütüleme işlemini düz boy iplik yönünde yaptı.		
5	Form ütüsünü tekniğe uygun olarak yaptı.		
6	Elbise son ütü işlemlerini kontrol etti.		
7	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
8	Verilen işi planlanan zamanda tamamladı.		
9	Malzemeleri verimli kullandı.		
10	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

2.4.2. Abiye Elbise Son Kontrolü

Giysiye son ütü işleminden sonra uygulanan; duruş formu, ölçü, dikiş ve ütü kontrol işlemlerine **son kontrol işlemleri** denir (Görsel 2.53). Duruş formu kontrolüyle ürünün görünüşü ve manken üzerindeki duruşu değerlendirilir. Mezür yardımıyla giysi üzerinde ölçüm yapmak suretiyle ölçü kontrolü yapılır. Dikiş ve ütünün düzgünlüğü de gözle kontrol edilir.

Görsel 2.53: Son kontrol işlemi

Yönerge

Bu çalışmada sizden Abiye Elbise Son Kontrol İşlemlerini doğru bir şekilde yapmanız beklenmektedir. Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek uygulamayı gerçekleştiriniz. Çalışmalarınız 11. Kontrol Listesi ölçütlerine göre değerlendirilecektir.

Kullanılacak Araç Gereç

Manken, boy aynası, toplu iğne, mezür, kâğıt, kalem

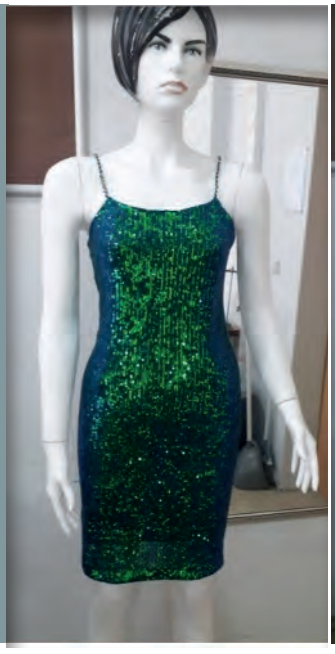

Dikkat Edilecek Noktalar

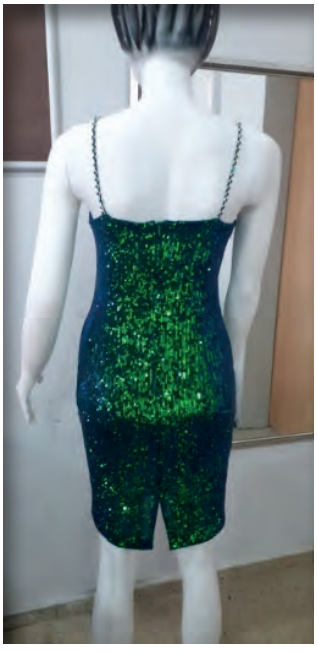
- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Çalışma ortamının iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uygun şekilde hazırlandığından emin olunuz.
- Mezürün gevşek veya gergin olmamasına dikkat ediniz.
- Duruş formu kontrolünü boy aynası karşısında yapınız.
- Kontrol sırasında mankenin normal duruşta olmasına dikkat ediniz.

İşlem Basamakları

- Elbiseyi masa üzerine seriniz.
- Beden, bel ve kalça ölçülerini kontrol ediniz.
- Ön uzunluk ölçüsünü kontrol ediniz.
- Elbise boyunu kontrol ediniz.
- İç ve dış dikişleri kontrol ediniz.
- Dikişlerin düzgünlüğünü ve temizliğini kontrol ederek, dikişlerde katlanma, çekme olup olmadığına bakınız.
- Giysi üzerindeki fazla dikiş ipliklerini temizleyiniz.
- Elbiseyi canlı ya da cansız mankene giydiriniz (Görsel 2.54, 2.55).

Görsel 2.54: Son konrtrol önden görünüm

Görsel 2.55: Son kontrol arkadan görünüm

- Ön ortası, arka ortası ve bel hattının yerinde olmasını sağlayınız.
- Genel görünüşüne bakınız.
- Elbisenin görünüşü ve kişi üzerindeki duruşunu kontrol ediniz.
- Fermuar duruşunu kontrol ediniz.
- Kullanılan süsleme gereci veya aksesuarın kumaşla uyumunu kontrol ediniz.
- Ütü kontrolünü yapınız.

10. KONTROL LİSTESİ

Model uygulamalı Abiye Elbise Son Kontrolü çalışması, aşağıda verilen kontrol listesinde yer alan ölçütlere göre değerlendirilecektir. Çalışmanızı yaparken bu ölçütleri dikkate alınız.

	DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1	İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak atölye ortamını hazırladı.		
2	Beden, bel ve kalça ölçülerini kontrol etti.		
3	Ön uzunluk ölçüsünü kontrol etti.		
4	Elbise boyunu kontrol etti.		
5	Dikişlerin düzgünlüğünü ve temizliğini kontrol etti.		
6	Elbisenin görünüşünü ve kişi üzerindeki duruşunu kontrol etti.		
7	Fermuar duruşunu kontrol etti.		
8	Ütü kontrolü yaptı.		
9	Atölyedeki araç gereci dikkatli ve düzenli kullandı.		
10	Verilen işi planlanan zamanda tamamladı.		
11	Malzemeleri verimli kullandı.		
12	Arkadaşları ile yardımlaşarak uyumlu bir şekilde çalıştı.		

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SORULARI

B) Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Doğru olanların başına "D" yanlış olanlara ise "Y" yazınız.

1.( ) Giysi kalıplarını kumaşa yerleştirme işleminde küçük kalıplardan başlanır.

2.( ) Giysinin ana malzemesi astar ve fermuardır.

3.( ) Kesimi yapılacak kumaşın ön yüzü içte kalacak şekilde düz boy ipliği yönünde katlanır.

4.( ) Tela, kesim masasına tek kat olarak yerleştirilir.

5.( ) Ütüleme ısısı her kumaş için aynıdır.

B) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun sözcükleri yazarak cümleleri tamamlayınız.

6. Ütü ısısı…….cinsine göre ayarlanır.

7. Kesim kalıplarını yerleştirilirken kumaşın……dikkat edilir.

8. İki kumaş parçasını geçici birleştirme işlemine……denir.

9. Kesilmiş kumaş parçalarındaki işareti, diğer tarafa geçirmek için kullanılan tekniğe …… denir.

10. Giysiye netlik ve form kazandırmak amacıyla kullanılan doğal liflerden yapılan malzemeye …… denir

11. Dikime başlamadan elbise üzerinde son düzeltmelerin yapıldığı işleme …… denir.

12. Abiye elbisenin güzel ve estetik görünmesi için …….yapılır.

13. Abiye elbise provası canlı ya da cansız …….üzerinde yapılır.

14. Elbisenin manken üzerindeki duruşunun değerlendirildiği işleme …… denir.

C) Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyup doğru seçeneği işaretleyiniz.

15. Kalıpları kumaşa yerleştirirken aşağıdakilerden hangisine dikkat <u>edilmez</u>?

A) Çizgili, kareli yapısı

B) Desen yönü

C) Düz boy ipliği

D) Kalınlığı

E) Tüy yönü

16. Aşağıdakilerden hangisi telanın işlevlerinden değildir?

A) Dayanıklılık

B) Dolgunluk

C) Esneklik

D) Renklendirme

E) Sertleştirme

17. Aşağıdakilerden hangisi karşılaştırma işlemlerinden biri değildir?

A) Bol teyel

B) Cetvel

C) Karbon kâğıdı

D) Rulet

E) Toplu iğne

18. Karbon kâğıdı ile karşılaştırma aşağıdaki kumaşlardan hangisine uygulanır?

A) Basit modeller

B) Düz renk kumaşlar

C) Kaygan kumaşlar

D) Küçük parçalar

E) Pamuklu kumaşlar

19. Aşağıdakilerden hangisi 2. Prova hazırlama aşamalarından biridir?

A) Mankene abiye elbiseyi giydirmek

B) Abiye elbise parçalarını düz teyel ile birleştirmek

C) Askı ölçüsünü kontrol etmek

D) Fermuar açıklığını toplu iğne ile kapatmak

E) Elbise boyunu kontrol etmek

20. Aşağıdakilerden hangisi 2. Prova aşamalarından biridir?

A) Pensleri düz teyel ile birleştirmek

B) Ön ve arka bedeni yan dikişlerden birleştirmek

C) Beden, bel ve kalça hattı ile etek ucunda ölçü kontrolü yapmak

D) Askının makine dikişini çekmek

E) Askı uçlarını bedende belirlenen yerlere tutturmak

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME
CEVAP ANAHTARI

1. Öğrenme Birimi

A						
1. D	2. D	3. D	4. Y	5. D		
B						
6. Saten	7. Kumaş	8. Artistik çizim				
C						
9. E	10. E	11. D	12. B	13. A	14. B	15. C

2. Öğrenme Birimi

A					
1.Y	2.Y	3. D	4. D	5.Y	
B					
6. Kumaş	7. Düz boy ipine	8. Teyel	9. Karşılaştırma tekniği		10. Tela
11. Prova	12. Süsleme	13. Manken	14. Son kontrol işlemleri		
C					
15. D	16. C	17. B	18. C	19. B	20.C

KAYNAKÇA

- Bayraktar, F. (1991). *Giyim*. Ankara: Sim Matbaası.
- Çardak , F., Pamuk , T., & Değirmenci, E. (2006). *Kalıp Hazırlama-Kadın Dış Giyim*. İstanbul: İTKİB Koleksiyon ve Kalıp Hazırlama Birimi Küre Basım Yayım Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.
- UZUNÖZ K. (2005). *Kumaş Analizi ve Tasarımı*, Devlet Kitapları Müdürlüğü

GENEL AĞ KAYNAKÇASI

ÇEĞİNDİR, N. Y.& AĞAÇ, S.& OCAK, A.A. (2017). ON-LINE SATIŞTA TÜKETİCİYE SUNULAN ÖLÇÜ TABLOLARINDAKİ FARKLILIKLARIN İNCELENMESİ: KADIN DENİM PANTOLONU ÖRNEĞİ. *Mühendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi.* Temmuz 04, 2022 tarihinde

https://dergipark.org.tr/tr/pub/jesd/issue/29265/313338 adresinden alındı

Erdoğan, D. İ. & ERTÜRK, N. (2011).*Bir Moda Tasarımcısının Koleksiyon Hazırlama Süreci Simay Bülbül Örneği.* Kasım 25, 2021 tarihinde

https://earsiv.anadolu.edu.tr/:

https://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11421/4976/1080568.pdf?sequence=1 adresinden alındı

GÜRBÜZ, E. Y. (2019). CANLI VE SANAL MANKEN ÜZERİNDE VÜCUT ŞEKİLLERİNE GÖRE GİYSİ UYUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ (ETEK ÖRNEĞİ).

https://acikbilim.yok.gov.tr/ . Mayıs 25, 2022 tarihinde

https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/581773/yokAcikBilim_10310355.pdf?sequence=-1&isAllowed=y adresinden alındı

ATLAMIŞ, G. (2008). Hazır Giyim İşletmelerinde Giyim Süsleme Aşaması Uygulamaları (İstanbul, İzmir, Konya, Adıyaman Örneği). *Yüksek Lisans Tezi*. Konya: Selçuk Üniversitesi.

https://tr.123rf.com/ Erişim Tarihi 25. 11. 2021

https://www.shutterstock.com/tr/ Erişim Tarihi 25. 11. 2021

Türk Dil Kurumu Sözlükleri. Erişim adresi: https://sozluk.gov.tr/

Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü. Erişim adresi: http://www.tubaterim.gov.tr/

GÖRSEL KAYNAKÇA

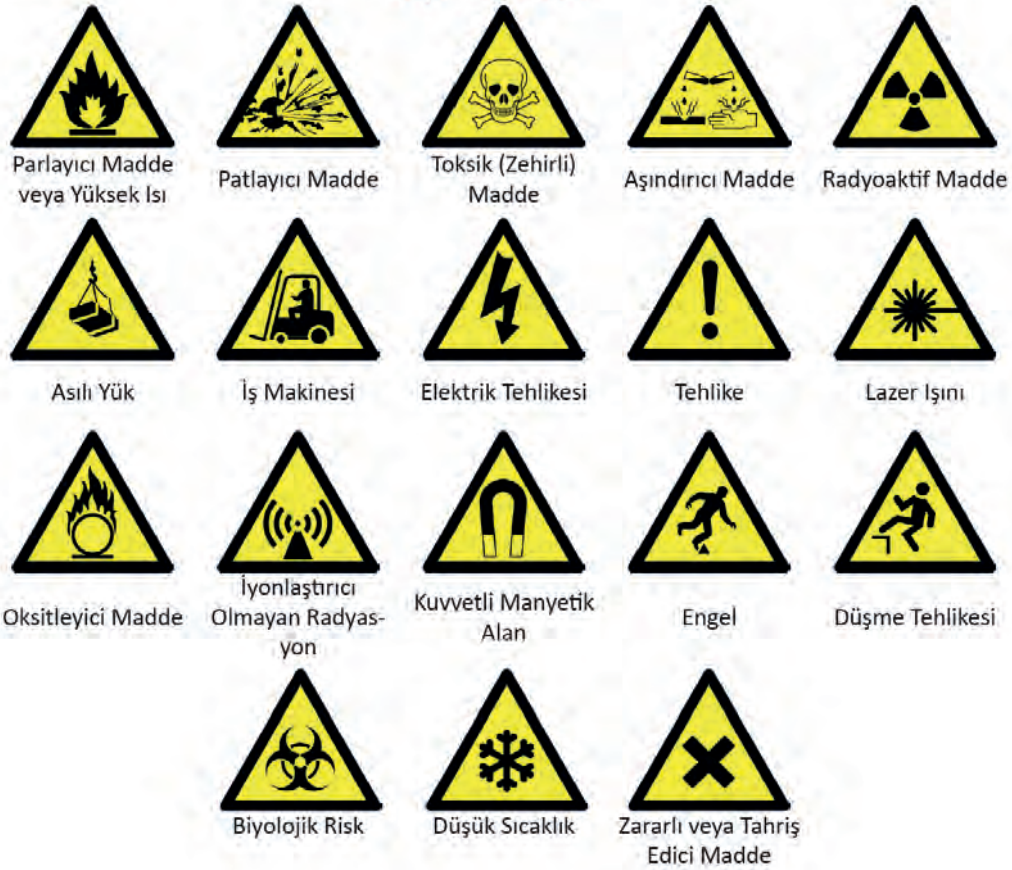
http://kitap.eba.gov.tr/karekod/Kaynak.php?KOD=2959

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İŞARET LEVHALARI

Yasaklayıcı İşaretler

Uyarı İşaretleri

Emredici İşaretler

Gözlük Kullan

Baret Tak

Eldiven Giy

Maske Kullan

İş Ayakkabısı Giy

Yaya Yolunu Kullan

Koruyucu Elbise Giy

Yüz Siperi Kullan

Emniyet Kemeri Kullan

Kulak Koruyucu Tak

Genel Emredici İşaret (Gerektiğinde Başka İşaretle Birlikte Kullanılacaktır.)

Yangınla Mücadele İşaretleri

Yangın Hortumu

Yangın Merdiveni

Yangın Söndürme Cihazı

Acil Yangın Telefonu

Yönler (Yardımcı bilgi işareti)

İlkyardım İşaretleri

İlk Yardım

Sedye

Güvenlik Duşu

Göz Duşu

Acil Yardım ve İlk Yardım Telefonu

Acil Çıkış İşaretleri

Acil Çıkış ve Kaçış Yolu

Yönler (Yardımcı Bilgi İşareti)

T.C. Sağlık Bakanlığı
JANDARMA
POLİS
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
SAHİL GÜVENLİK
AFAD
112
ACİL ÇAĞRI MERKEZİ
İTFAİYE
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
OGM
Yeni Nesil 112 Acil Çağrı Merkezi
7 kuruma ait acil çağrı numaraları artık tek numarada.
(İtfaiye, Jandarma, Polis, Sağlık, Orman, Sahil Güvenlik, AFAD)